

REFERAT Børne- og Skoleudvalget d. 29-08-2023

Mødedato   Tirsdag d. 29. august 2023 kl. 11:15

Mødested

Mødedeltagere   Iben Busch, Maria Fromseier Kjærgaard, Morten Riis, Zille Thilde
Vangsaa, Sabine Nicoline Lyngberg

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Løsningsmuligheder på kapacitetsudfordringerne på dagtilbudsområdet 2023-2031.....	4
Orientering om status på De små børns Bornholm, august 2023.....	16
Mødeplan 2024 for Børne- og Skoleudvalget.....	18
Forslag til ferieplan for skoleåret 2024/2025.....	20
Status på Advisory board for øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning.....	22
Samarbejdsaftale med Levende Musik i Skolen om skolekoncerter 2024-2027.....	26
Godkendelse af model for rekrutteringskampagne i Dagplejen.....	28
Godkendelse af justeret pædagogisk tilsynsramme i Dagtilbud.....	32
Opdatering af sagsbehandlingsfrister på det sociale område.....	34
Godkendelse af afrapporteringer om Centrale Udmeldinger på det sociale område.....	38
Orientering om tilsyn med Ungehuset 2023.....	40
Orientering om uanmeldt tilsyn i Dagtilbud i 2023.....	42
Orientering om status på weekendaflastning i Børne og Familiehuset.....	43
Orientering om status på genopretningsplan i Center for Børn og Familie.....	44
Orientering om status på Bright Green Island - i børnehøjde.....	47
Orientering om pilotprojekt på Søndermarksskolen for elever med skolevægning.....	49
Orientering om fordeling af midler til Åben Skole og inklusion i skoleåret 2023/2024.....	51
Orientering om evaluering af projekt "Ud i det grønne rum".....	55
Gensidig orientering.....	59
Sager til høring.....	60

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Fraværende:

-

Deltagere fra administrationen:

Velfærdsdirektør Trine Dorow, Centerchef for Skole Jesper Stjernfeldt Petri, Centerchef for Børn- og Familie Ann Rubæk-Nielsen, Udvalgssekretær Asbjørn Steimle Pedersen.

Under pkt. 2 deltager Leder af Ejendomsservice Kim Eilif Rasch Pedersen.

Under pkt. 3 deltager Programleder på De Små Børns Bornholm Dorthea Funder Kaas.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Pkt. 10 udsættes.

Pkt. 14 løftes til beslutningspunkt.

Punkt 2: Løsningsmuligheder på kapacitetsudfordringerne på dagtilbudsområdet 2023-2031

23/4414

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

De kommunale dagtilbud i Bornholms Regionskommune mangler kapacitet, og fordi udfordringerne er størst i Rønne, foreslår administrationen, at en udvidelse placeres her. Administrationen har undersøgt forskellige løsninger og kombinationer for at udvide med 140 børneenheder, og peger på tre muligheder, som omhandler hhv. et nyt børnehus i Rønne Syd og tilbagekøb af lokaler på Østre Skole.

Administrationen anbefaler løsning A, hvor der opføres et nyt børnehus i Rønne Syd og at Vildanden på Østre Skole købes tilbage for at fungere som genhusning i byggeperioden. Når det nye børnehus er i drift, vil Vildanden kunne benyttes til andre formål.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at der som løsning på kapacitetsudfordringer vælges en af nedenstående modeller, og at den valgte løsning oversendes til budget 2024:

- a) Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd samt tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole, som derved kan fungere som genhusning i byggeperioden, eller
- b) Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd, og leje af pavilloner til genhusning i byggeperioden, eller
- c) Tilbagekøb af de lokaler på Østre Skole, der huser Vildanden samt bygningen ud mod Svanekevej. Dertil kommer leje af pavilloner til genhusning i renoverings- og ombygningsperioden
- d) Tilbagekøb af de lokaler på Østre Skole, der huser Vildanden samt en udvidelse af Natur- og Skovbørnehuset. Dertil kommer leje af pavilloner til genhusning af Vildanden i renoverings- og ombygningsfasen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 02-05-2023

Udvalget indstiller at mulighed A oversendes til budget 2024, og ønsker mulighed C yderligere oplyst idet de ønsker det undersøgt om det er muligt at genhuse i eksisterende lokaler.

Kirstine van Sabben kan ikke medvirke idet hun ønsker at følge administrationens anbefaling A.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 03-05-2023

René Danielsson, Karen Lynn Jacobsen, Søren Schow og Mikael Benzon afventer deres stillingtagen.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 10-05-2023

Udvalget indstiller, at genhusningsmuligheder og/eller opførsel af nyt børnehus ved Signalhuset og genhusning i naturskovbørnehaven undersøges nærmere, og at sagen sendes til fornyet behandling i NMPU og BSU.

Beslutning Kommunalbestyrelsen den 25-05-2023

Økonomi- og Klimaudvalgets indstilling godkendt.

Indstilling

Velfærdsdirektøren og direktøren indstiller, at der som løsning på kapacitetsudfordringerne på dagtilbudsområdet i Rønne vælges en af nedenstående scenarier, og at det valgte forslag oversendes til budgetforhandlingerne for 2024:

- a) Opr. forslag A: Opførelse af nyt børnehus i Rønne Syd og tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole, som derved kan fungere som genhusning i byggeperioden, eller
- b) Opr. forslag B: Opførelse af nyt børnehus i Rønne Syd samt leje af pavilloner til genhusning i byggeperioden, eller
- c) Opr. forslag C: Køb og istandsættelse af både af Vildanden og halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden, eller
- d) Opr. forslag D: Køb og istandsættelse af Vildanden og udvidelse af Natur- og Skovbørnehuset – uden genhusning, eller
- e) Nyt forslag S1: Opførelse af nyt børnehus ved Signalhuset, samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden, eller
- f) Nyt forslag S2: Opførelse af tilbygning til Signalhuset samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden, eller
- g) Nyt forslag CBF1: Køb og istandsættelse af Vildanden og køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden, eller
- h) Nyt forslag CBF2: Køb og renovering af Vildanden, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Børne- og Skoleudvalget anbefaler forslag f og g oversendt til budget 2024.

Sagsfremstilling

Kapacitetsanalysen for Dagtilbud på Bornholm viste et øget pres på øens dagtilbud, og at kommunen ikke kan leve op til pasningsgarantien i løbet af efteråret 2025, med mindre øens udbud af kapacitet øges. Derfor har Center for Børn og Familie i samarbejde med Center for Ejendomme og Drift udarbejdet løsningsforslag til, hvordan det kan ske.

Ophøret af Vildandens lejemål pr. 31. juli 2025 betyder, at udfordringen er størst i Rønne, og derfor tager løsningsmulighederne udgangspunkt i Rønne. Dog er der også udfordringer i Nexø/Svaneke og i mindre omfang Allinge/Tejn. Tabel 1 viser udviklingen af kapacitet på hele Bornholm, sådan som det fremgik af kapacitetsanalysen.

Tabel 1: Estimeret over- og underskudskapacitet i juni måned på Bornholm i årene 2023-2031 ud fra forventet belægning pr. juni 2023

Område	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bornholm i alt	99	106	70	-31	-66	-96	-119	-125	-135

Kapacitetsudfordringer i Nexø/Svaneke

Det skal bemærkes, at Nexø/Svaneke (jf. kapacitetsanalysen) allerede fra 2024 ikke længere har ledig kapacitet. Dagtilbud og Pladsanvisningen vurderer, at noget af presset vil aftage som følge af Trilobittens udvidelse, som er klar primo 2024.

Fordi udfordringerne i Nexø/Svaneke ikke er lige så presserende som i Rønne, er der ikke i denne omgang udarbejdet særskilte løsningsforslag for Østbornholm. Analysen har vist, at der er meget stor efterspørgsel på plads i Nexø Børnehus, og i takt med at pladserne bliver fyldt op, tilbydes forældrene plads i Svaneke. Og fordi analysen også viser, at området som helhed fra 2027 og frem vil have et markant underskud (-26 børneenheder), følges udviklingen tæt af Dagtilbud og Pladsanvisning. Det er derfor realistisk, at der indenfor få år – hvis prognoserne holder stik – skal tages stilling til, om Nexø Børnehus skal udvides for at imødekomme efterspørgslen.

Kapacitetsudfordringer i Allinge/Tejn

Allinge/Tejn ser ind i en udvikling med få ledige børneenheder i de kommende år. Hvis prognosen er retvisende, vil området kun lige akkurat balancere i 2026 og 2027 med kun tre ledige børneenheder til sammen. Den kommende renovering af Allinge Børnehus indeholder ikke udbygning af børnehuset, men med kapacitetsanalysens udsigter, er det vigtigt, at der i renoveringsarbejdet indtænkes en mulig udvidelse i løbet af nogle år. Dagtilbud vil sammen med Center for Ejendomme og Drift koordinere dette. Og kan der i renoveringsarbejdet skabes et par pladser, så prioriteres dette indenfor den afsatte økonomi.

Ligesom i Nexø vil familier i Allinge og Tejn opleve, at blive tilbudt plads i et dagtilbud i en anden by end bopælsbyen, såfremt maxkapaciteten nås i de to dagtilbud (eks. de tre andre børnehuse i distriktet).

Dagtilbud og Pladsanvisning følger også her udviklingen, men fordi et evt. problem ligger relativt langt ude i fremtiden og kun med et par børneenheder, vurderer Dagtilbud ikke, at der vil opstå udfordringer indenfor en årrække.

Kapacitetsudfordringer i Rønne

Etableringen af Vildanden har på kort sigt løst udfordringen med manglende kapacitet i Rønne, men lejemålet udløber d. 31. juli 2025. Der skal derfor findes en permanent løsning, som giver yderligere 140 børneenheder. Dagtilbud har sammen med Center for Ejendomme og Drift undersøgt forskellige løsninger:

- a) Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd samt tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole
- b) Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd
- c) Tilbagekøb af de lokaler på Østre Skole, der huser Vildanden samt bygningen ud mod Svanekevej
- d) Tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole og udvidelse af Skov- og Naturbørnehuset.
- e) Indførsel af Vippeordning samt tilbagekøb af Vildanden.
- f) Indførsel af Vippeordning samt udvidelse af Skov- og Naturbørnehuset

Administrationen har regnet på de forskellige løsninger, både i form af økonomi og den frigjorte/skabte kapacitet, og ser reelt kun løsning a, b, c eller d som langsigtede løsninger. En mere dybdegående gennemgang af løsningerne med vippeordningen findes i bilag 1.

Center for Ejendomme og Drift har været i dialog med køberne af Østre Skole, og de er interesserede i at sælge dele af Østre Skole tilbage til BRK. Købsprisen forventes at være proportional med salgsprisen og den delmængde, der tilbagekøbes.

Kapacitetsforøgelsen er ens alle fire præsenterede løsninger, og det fremgår i tabel 2. Tabel 3 viser, hvordan forøgelsen vil påvirke kapaciteten specifikt i Rønne.

Tabel 2 Estimeret over- og underskudskapacitet i juni måned på Bornholm i årene 2023-2031 ud fra forventet belægning pr. juni 2023 med kapacitetsudvidelsen i Rønne, inkl. genhusning

Område	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bornholm i alt p.t.	99	106	70	-31	-66	-96	-119	-125	-135
Genhusning/Vildanden				68					
Kapacitetsudvidelse i Rønne					140	140	140	140	140
Bornholm i alt med udvidelse i Rønne	99	106	70	37	74	44	21	15	5

Tabel 3 Estimeret over- og underskudskapacitet i juni måned på Bornholm i årene 2023-2031 ud fra forventet belægning pr. juni 2023 inkl. oversigt over kapaciteten i Rønne

Område	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Rønne p.t.	29	9	-7	-87	-108	-120	-131	-135	-138
Genhusning/Vildanden				68					
Kapacitetsudvidelse i Rønne					140	140	140	140	140
Rønne i alt	29	9	-7	-19	45	20	29	5	2
Bornholm i alt med udvidelse i Rønne	99	106	70	37	74	44	21	15	5

a) *Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd samt tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole*

Flere grunde i Rønne Syd er under udstykning til boligområde, og der er mulighed for at placere et nyt børnehus i området.

Et anlægsoverslag fra Center for Ejendomme og Drift viser, at et børnehus med plads til 140 børneenheder koster 44,9 mio. kr. De årlige driftsomkostninger vil i alt være 2.33 mio. kr. Det kan være klar til brug ved udgangen af 2026, hvis midlerne afsættes til budget 2024.

I denne løsning foreslås også et tilkøb af den del af Østre Skole, der huser Vildanden. Det skyldes, at lejemålet for Vildanden udløber, inden det nye børnehus kan være i drift, og at der derfor skal medregnes en udgift til genhusning. Baseret på tidligere genhusningsprojekter (tilpasset Vildandens 68 børneenheder), estimeres udgifterne til genhusning til ca. 2,5 mio. kr. Det prisleje, som er fremkommet i dialogen med ejerne af Østre Skole om tilbagekøbet, er markant lavere end 2,5 mio. kr., men det konkrete beløb vil først fremkomme i de faktiske forhandlinger.

Det er derfor en mulighed, at Vildanden tilbagekøbes og fungerer som børnehus frem til det nye børnehus er i drift. Efterfølgende vil Center for Ejendomme og Drift disponere over bygningen i henhold til den vedtagne ejendomsstrategi, og den vil eks. kunne bruges til foreningsformål, herunder folkeoplysningsaktiviteter.

Anlægsforslaget for løsning A findes i bilag 2.

b) *Opførsel af nyt børnehus i Rønne Syd*

Denne løsning er en variant af løsning a, men hvor genhusningen af børnene fra Vildanden i stedet foregår i pavilloner i perioden 1. august 2025 - slutningen af 2026.

Udgifterne vil være de samme som i løsning a, men dertil kommer genhusningsbeløbet på ca. 2,5 mio. kr. Administrationen har ikke konkrete forslag til, hvor pavillonerne skal placeres, men foreslår at de skal være centralt i Rønne, evt. i udstykningsområdet i Rønne Syd.

Anlægsforslaget for løsning B findes ligeledes i bilag 2.

c) *Tilbagekøb af de lokaler på Østre Skole, der huser Vildanden samt bygningen ud mod Svanekevej*

Den nuværende del af Vildanden har plads til 68 børneenheder, og med tilføjelsen af bygningen mod Svanekevej (tidligere fag- og undervisningslokaler), kan Vildanden udvides, så den har kapacitet til de nødvendige 140 børneenheder. Billedet viser det relevante område.

Anlægsoverslaget fra Ejendomme og Drift viser, at det vil koste 28,95 mio. kr. at gøre de to bygninger klar til børnehus, inkl. etablering af legeplads. Det er nødvendigt at renovere det nuværende børnehus Vildanden, da den indtil videre kun har været anvendt som midlertidigt børnehus. Den er med andre ord ikke tidssvarende i forhold til kommunens øvrige børnehuse. De årlige driftsomkostninger vil i alt være 2,52 mio. kr. Parkeringsforholdene omkring Vildanden er ikke optimale, og de mulige parkeringsarealer (blå på tegningen) vil medføre udfordringer i hente- og bringesituationer.

Det vil ikke være muligt for børnehuset at være i drift samtidig med renovationen, og der vil derfor være udgifter til genhusning, estimeret til 2,5 mio. kr. Administrationen har ikke konkrete forslag til, hvor pavillonerne skal placeres, men foreslår at de skal være centralt i Rønne, evt. i udstykningsområdet i Rønne Syd.

Anlægsoverslaget for løsning C findes i bilag 3.

d) Tilbagekøb af Vildanden på Østre Skole og udvidelse af Natur- og Skovbørnehuset

I denne løsning er det kun den del af Østre Skole, der i dag huser Vildanden, der tilbagekøbes. Fordi Vildanden gøres permanent, er det nødvendigt med renovation. Eftersom det ikke skaber den nødvendige kapacitet, er der også medregnet en udbygning af Natur- og Skovbørnehuset. Den samlede løsning skaber 140 børneenheder.

Anlægsoverslaget viser, at det vil koste 33,67 mio. kr. De årlige driftsomkostninger vil i alt være 2,4 mio. kr. Der skal påregnes genhusning af Vildanden (2,5 mio. kr), men Natur- og Skovbørnehuset kan fortsat være i drift under byggefasen.

Anlægsoverslaget for løsning D findes i bilag 4.

Dagplejere

Dagtilbud er opmærksom på, at rekruttering af dagplejere vil kunne bidrage til at løse kapacitetsudfordringerne. Underskuddet på pladser er dog af sådan en størrelse, at selv med 10 yderligere dagplejere (som kan passe 3,78 børn hver), skaber det kun 59 ekstra børneenheder, og det er kun nok til at dække underskuddet i 2026.

Dagtilbud rekrutterer løbende nye dagplejere, men vurderer ikke, at det er en langsigtet og holdbar strategi til at skabe de nødvendige pladser. Dagtilbud er opmærksom på løbende at rekruttere dagplejere.

Østre Skole – baggrundsviden om salg

Østre Skole lukkede ved udgangen af skoleåret 2016/2017, men fungerede frem til d. 30. juni 2018 som midlertidig skole for Søndermarksskolen på grund af ombygning. Den 20. september 2018 besluttede Kommunalbestyrelsen at igangsætte salgsprocessen af skolen, og den endelige beslutning om salg blev besluttet d. 30. september 2020. D. 25. november 2021

blev købstilbuddet accepteret, og der blev i den anledning også aftalt en aftale om leje (sale-and-lease-back) af bygning 1 og 6 (Vildanden, administrationsbygningen og dennes sidebygning) i maksimalt tre år.

I det indledende arbejde med at vurdere salget af Østre Skole, indgik kapacitetsudfordringerne ikke som et parameter, og Vildanden var ikke i drift. Derfor er det først senere, at sale-and-lease-back kom på tale, fordi kapaciteten i Rønne igen var under pres. Det var ellers løbende blevet håndteret ved permanent-gørelsen og udvidelsen af Signalhuset, men behov oversteg udbuddet af pladser.

Fra den politiske sag om salget (behandlet på kommunalbestyrelsen d. 25. november 2021) fremgår det, at køberne af Østre Skole ønskede at omdanne bygningerne til en kombination af familieboliger, seniorboliger og seniorbofællesskaber.

Administrationens anbefaling

Administrationen anbefaler løsning A som indbefatter at der bygges et nyt børnehus i Rønne Syd, og Vildanden tilbagekøbes - også selvom anlægsinvesteringen er den højeste.

FREMTIDSSIKRING

Den primære årsag til anbefalingen er, at et nyt børnehus kan opføres med mulighed for at udvide kapaciteten på et senere tidspunkt, når/hvis behovet opstår. Det vil ikke være muligt i Vildanden, hvilket vil betyde at der måske alligevel skal bygges nyt på et senere tidspunkt. Muligheden for udbygning af det nye børnehus kan også løse evt. behov for at flytte pladser fra udtjente børnehuse andre steder i Rønne, hvis det skulle blive nødvendigt. Det kan vise sig strategisk og økonomisk mere attraktivt end at renovere på udtjente bygninger.

LOKALE FORHOLD I RØNNE

En anden væsentlig faktor er, at der med den planlagte udvidelse af boligområde i Rønne Syd forventes at være en stor lokal efterspørgsel på vuggestue- og børnehavepladser i det område. Der er god infrastruktur i området, og det vil være muligt at etablere det nødvendige antal parkeringspladser. Hvis det i stedet er Vildanden, der bliver udvidet, vil mange af Rønnes dagtilbudspladser blive centreret i samme område, i stedet for at blive spredt mere ud. Der er desuden udfordringer i forhold til parkeringspladser i området omkring Vildanden.

TILBAGEKØB AF VILDANDEN

Endelig anbefaler administrationen at Vildanden tilbagekøbes og anvendes indtil det nye børnehus står færdigt, fremfor at bygge midlertidige pavilloner. Det vil være billigere end leje af pavilloner, og kræver ikke en byggeperiode. Der er stor mangel på lokaler i Rønne til både administration og borgere. Når det nye børnehus står færdigt, vil der være mulighed for at benytte lokalerne til foreningsformål mm, og evt. børnehus igen, hvis behovet for pladser fortsætter med at øges.

OVERVEJELSER I FORHOLD TIL EJENDOMSSTRATEGIEN

BRKs ejendomsstrategi fokuserer på, at kommunen skaber de bedst mulige rammer for borgerne, og det er administrationens vurdering at løsning A vil kunne tilgodese flest muligt. Det er mest bæredygtigt og co2-besparende at renovere fremfor at bygge nyt, men i denne sag kan nybyggeri forsvares i forhold til ejendomsstrategien, fordi der på sigt måske alligevel skal bygges nyt, og fordi Vildanden vil kunne løse lokaleudfordringer, som ellers kunne kræve byggeaktivitet.

Der vil også være en besparelse på driften, da et nyt børnehus ikke er så vedligeholdelseskrævende som et gammelt hus, og har et lavere forbrug, da huset er opført med mere isolering og nyeste teknik. Det vil være relevant at undersøge muligheder for at minimere brugen af beton i opførelsen, da det er den årsag til at nybyggeri udleder skadelige klimagasser.

Økonomiske konsekvenser

Nøgletallene for de fire løsninger ses i tabel 3

Tabel 3 Løsninger og udgifter i forhold til kapacitetsudfordringerne

Løsning og udgifter	A: Nyt børnehus og køb af Vildanden	B: Nyt børnehus og pavillon som genhusning	C: Tilbagekøb Vildanden + bygningen mod Svanekevej	D: Tilbagekøb Vildanden og udvidelse af Natur- og Skovbørnehaven
Anlæg	44,9 mio.	44,9 mio. kr.	28,95 mio.	33,67 mio. kr.
Drift	2,33 mio.	2,33 mio. kr.	2,52 mio.	2,4 mio. kr.
Børne-enheder	140	140	140	140
Estimat for genhusning		2,5 mio. kr.	2,5 mio. kr.	2,5 mio. kr.
Forventet tilbagekøbspris	Under 2,5 mio.			Under 2,5 mio.

Supplerende sagsfremstilling til ØKU 10.5.2023

Der er fra BSU fremsat et ønske om at få løsning C yderligere belyst ift. eksisterende sagsfremstilling, hvori det beskrives, at Vildanden samt den sammenhængende bygning ud mod Svanekevej tilbagekøbes.

Center for Ejendomme og Drift foreslår i sagen at byggeriet foretages sammenhængende, og der derfor skal medregnes omkostninger til genhusning.

BSU ønsker at få belyst, om det er muligt at bygge forskudt, således at der ikke foretages genhusning, men der bygges i lokalerne mod Svanekevej først, og derefter omvendt, således at børnene kan blive på adressen under byggeriet.

Ejendomsservice har genvurderet og fastholder, at det i dette tilfælde er u hensigtsmæssigt, ikke at genhuse. Bygningerne er sammenhængende, og alle installationer skal berøres i samme arbejds gang, og der skal være adgang til at frakoble dele af bygningen, uden at de indvirker på driften andre steder i bygningen.

Det vurderes, at være meget vanskeligt, idet el, vand, varme, ventilation hænger sammen, og især også ABAanlæg er vigtige at opretholde driften på. Afbrydes denne, skal der etableres manuel brandvagt på stedet.

Der skal udføres varmt arbejde på bygningens flade tage, hvilket i sig selv udgør en brandfare.

Endeligt forventes det at skolegården skal udlægges som byggeplads, og da det er en forholdsvis stor byggesag, forventes hele skolegården at blive inddraget. Det vil medføre udfordringer i vuggestuebørnenes sovesituation.

Derudover er alle 4 løsningsforslag opdateret mht. driftstal, idet der var fejl i de på sagen vedhæftede bilag. Der vedhæftes bilag med de rette tal.

Ny supplerende sagsfremstilling og/eller administrativ tilføjelse til BSU 29.08.2023 og NMPU 30.08.2023

Der er fra Økonomi- og Klimaudvalget og kommunalbestyrelsen i maj måned 2023 fremsat et ønske om, at genhusningsmuligheder og/eller opførelse af nyt børnehus ved Signalhuset og genhusning i Natur- og Skovbørnehuset undersøges nærmere, og at sagen derefter sendes til fornyet fagudvalgsbehandling.

Center for Børn og Familie og Center for Ejendomme og Drift belyser tillige yderligere to nye scenarier, som omfatter 1) køb og istandsættelse af Vildanden på den tidligere Østre Skole og køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, eller 2) Kun køb og istandsættelse af Vildanden.

Alle fire nye scenarier beskrives nedenfor. Det skal bemærkes, at de fire oprindelige løsningsforslag også er opdaterede, idet der var fejl i anlægsgforslagene. De reviderede anlægsgforslag A-D er bilagt sagen.

Helt til sidst i dagsordenspunktet er der en oversigt, som giver et samlet overblik over nøgletal og økonomi for alle otte scenarier.

Opførelse af et nyt børnehus/tilbygning til Signalhuset – to nye scenarier

Forslag S1) Opførelse af nyt børnehus ved Signalhuset, samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden.

Forslag S2) Opførelse af tilbygning til Signalhuset, samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden.

Opførelse af et nyt børnehus på grunden ved Signalhuset til 140 børneenheder vil være problematisk, idet hele Østre Skole inkl. ”Sporteren” er frasolgt, og der pt. er en igangværende udstykningssag. Dette medfører, at det grundstykke der rummer det eksisterende Signalhus er for lille til også at rumme et fuldt nybygget børnehus. Bebyggelsesprocenten vil ikke blive overskredet, men der vil ikke være plads til en legeplads til Signalhusets børn, og børn fra det nybyggede børnehus. På billede 1 er det forventede omfang af et nyt børnehus til 140 børneenheder vist, og på billede 2 er det forventede omfang af en tilbygning til 70 børneenheder vist. Begge forslag efterlader ikke areal nok til legeplads.

Herudover skal der skabes plads til parkeringspladser dedikeret til en nyopført bygning. Det anses ikke for at være muligt, at etablere disse i nærområdet.

Prisen for et nyt børnehus eller tilbygning på den eksisterende grund ændrer sig ikke på det nuværende beregnings- og vidensniveau, og fastholdes til ca. 44,9 mio. kr. og ca. halvdelen 22,5 mio. kr. for en tilbygning til 70 børneenheder.

Genhusning i pavilloner ved Natur- og Skovbørnehuset mens der bygges ved Signalhuset er i begge forslag beregnet til at udgøre ca. 1,8 mio. kr.

Opføres der et helt nyt børnehus på grunden, vil byggepladsen muligvis kunne afskærmes fra Signalhuset børn, således at genhusning ikke er nødvendig. Men for en sikkerheds skyld er der budgetteret med udgifter til pavillonleje.

Det er administrationens vurdering, at hvis der skal bygges ved det eksisterende Signalhus, så skal udstykningssagen revurderes, og kommunen skal tilbagekøbe et ikke prissat areal, som dækker behovet for nybyggeri.

Se anlægsgforslag i bilag ”Forslag S1” og ”Forslag S2”

Billede 1 - Eksempel på bygningsomfang af et nyt børnehus til ca. 140 børneenheder ved Signalhuset.

Billede 2 - Eksempel på bygningsomfang af en tilbygning til ca. 70 børneenheder ved Signalhuset.

Forslag fra Center for Børn og Familie (CBF) om yderligere to scenarier

Forslag CBF1) Køb og istandsættelse af Vildanden og køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden.

Forslag CBF2) Køb og renovering af Vildanden, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden.

Baggrund

Kommunens økonomiske situation og en række usikkerheder om kapacitetsudfordringerne gør, at Dagtilbud har vurderet alternative løsninger på kapacitetsudfordringerne. Usikkerhederne om kapacitetsudfordringerne består af følgende forhold.

1. I hvilket omfang vil dagplejen kunne bidrage til at løse opgaven med kapacitetsudfordringer i Rønne
2. BO42 har planer om etablering af en ny integreret institution. Hvilke muligheder giver dette for at løse kapacitetsudfordringerne?
3. Befolkningsprognosen kan ændre sig grundet etablering af energiø, hvorved der kan være usikkerhed om fra- og tilflytningen af børnefamilier til Bornholm.

Dagtilbud vil af den grund undersøge, om en alternativ fleksibel løsning vil kunne løse kapacitetsudfordringerne samtidig med, at der tages højde for en fleksibilitet, hvor usikkerheder gør, at man kan justere kapaciteten i forhold til ovenstående eksterne faktorer.

Forslaget fra CBF fastholder 1) et køb og istandsættelse af Vildanden og supplerende køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, eller 2) kun køb og istandsættelse af Vildanden.

I begge forslag er det kun Vildanden, der istandsættes.

Den grundlæggende tanke er, at Vildanden allerede er i drift og vil kunne gøres permanent for lavere etablerings- og driftsudgifter sammenholdt med udgiften til nybyggeri. En permanent -gørelse håndterer tillige kapacitetsudfordringerne i Rønne frem til 2028.

Der opnås naturligvis ikke samme bygningsstandard, som i en ny institution og der vil fortsat være behov for etablering af nogle minimumsfaciliteter i Vildanden.

Center for Ejendomme og Drift (CED) vurderer, at under udførelse af både forslag CBF1 og CBF2 vil det være nødvendigt med genhusning i byggeperioden. En genhusning koster ca. 2,2 mio. kr. for pavilloner, fx opstillet ved Natur- og Skovbørnehuset.

Køb af Vildanden og halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej er indarbejdet i det samlede anlægsbudget, og vil skulle forhandles med sælger, hvis det bliver aktuelt

Drifts- og etableringsudgifter

Begge forslag kræver, at Vildanden tilbagekøbes og permanentgøres på almindelige økonomiske vilkår som et nyt børnehus (som i anlæggsforslag A-D). Dette medfører driftsudgifter til lederløn, grundtilskud og ”pengene følger barnet”.

Desuden er der udgifter til tomgangsdrift når byggeriet er færdigt ved forslag CBF1. ”Tomgangsudgifterne” omfatter bygningen mod Svanekevej.

Derudover skal følgende renoveres/etableres/anskaffes (anlægsudgifter):

- Krybberum
- Legeplads, opdelt i vuggestue og børnehave
- Toilet- og pusleforhold (Udendørstoiletter genetableres)
- Personalerum
- Personalegarderobe
- Depotrum (i kælder)
- Adgang til kælder for læringsaktiviteter
- Etablering af produktionskøkken til fremtidigt ”tilvalg af madordning”
- Driftsmaterialer (krybber, køkkengrej/-udstyr, dyner, legetøj mv.)
- Parkering

Forslag CBF1) Køb og istandsættelse af Vildanden og køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden.

Dette forslag er en fleksibel løsning med ”sikkerhedsnet” for kapacitetsudfordringerne. Dette forslag vil minimere omkostningerne ved etablering, og være en mere fremtidssikret løsning, såfremt der ikke findes brugbare alternative løsninger. Dette forslag vil også sikre, at forældre og børn oplever en tryghed i at blive i institutionen, samtidig med at rammerne udvikles til et fornuftigt dagtilbudsniveau med legeplads og toiletforhold. Dette forslag medfører, at Rønne som område ikke forventes at mangle dagtilbudspladser indtil juni 2028, hvor der samtidig skabes mulighed for at udvide børnehuset og dermed løse kapacitetsudfordringerne indtil 2031.

I forslag CBF1 købes den del af Østre Skole, der vedrører hele Andreas Riis Vej (Vildanden) og halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej. Men bygningen ud mod Svanekevej istandsættes ikke.

Vildanden er pt. etableret som en midlertidig institution. En permanent brug af Vildanden kræver en bygningsmæssig renovering.

Den eksisterende del Vildanden tages i brug hurtigst muligt efter ombygningen. Kapacitetsbehovet vurderes løbende i forhold til om der er behov for at tage resten af bygningen ud mod Svanekevej i brug. Såfremt resten af bygningen ikke tages i brug som et børnehus, kan denne benyttes af andre. Dette gør, at bygningen ud mod Svanekevej vil henstå i tomgang indtil eventuel ibrugtagning.

Ejendomsservice har beregnet omkostningerne til istandsættelse for Vildanden i forhold til de to alternative forslag fra CBF. Omkostningerne løber op i ca. 10,4 mio. kr. for istandsættelse af Vildanden. Hertil kommer en udgift til køb af de to bygninger.

I begge forslag CBF1 og CBF2 vil genhusning være nødvendig, hvorfor der skal budgetteres med ca. 2,2 mio. kr. til en pavillonløsning. Se anlægforslag i bilag ”Forslag CBF1”.

Forslag CBF2) Køb og renovering af Vildanden, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden.

Dette forslag er uden ”sikkerhedsnet” for kommende kapacitetsudfordringer. Dermed er dette forslag forventeligt afhængig af, at der etableres yderligere kapacitet i Rønne i 2028. Mindreudgiften til renovering fremkommer ved at minimere udgifter til ombygning, og reducere i den overordnede kvalitet af bygningen.

Forslaget medfører, at Rønne som område ikke forventes at mangle dagtilbudspladser indtil 2028. Der vil dog løbende skulle vurderes løsningsmuligheder på at udvide kapacitetsbehovet efter 2028.

I forslag CBF2 købes udelukkende den eksisterende del af Vildanden tilbage og legepladsen flyttes til den bagerste del af den eksisterende skolegård.

Da Vildanden er etableret som en midlertidig institution, er en renovering nødvendig for at børnehuset efterfølgende kan tages i brug permanent.

Anlægsomkostningerne i forslag CBF2 udgør ca. 10,4 mio. kr. ligesom i forslag CBF1. Se anlægsforslag i bilag ”Forslag CBF2”. Hertil kommer en udgift til køb af Vildanden.

Bemærkninger fra Ejendomsservice til forslagene fra CBF

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har genvurderet problemstillingen og fastholder, at der skal medregnes omkostninger til genhusning, idet det er uhensigtsmæssigt ikke at genhuse under istandsættelse af Vildanden. Bygningerne er sammenhængende, og alle installationer skal berøres i samme arbejdsgang, og der skal være adgang til at frakoble dele af bygningen uden at de indvirker på driften andre steder i bygningen.

Dette arbejde vurderes til at være meget vanskeligt, idet el, vand, varme og ventilation hænger sammen, og især også ABAanlæg er vigtige at opretholde driften på. Afbrydes denne, skal der etableres manuel brandvagt på stedet.

Der skal udføres varmt arbejde på bygningens flade tage, hvilket i sig selv udgør en brandfare.

Endeligt forventes det, at skolegården skal udlægges som byggeplads, og da det er en forholdsvis stor byggesag, forventes hele skolegården at blive inddraget. Dette vil medføre, at det ikke længere er muligt for vuggestuebørnene, at sove på matriklen.

Alternativ genhusning

CBF har undersøgt muligheden for genhusning af Vildandens børn i andre børnehuse.

Det vil ikke kunne lade sig gøre, at genhuse samtlige børn i et enkelt børnehus, men ved at fordele børnene fra Vildanden ud på forskellige børnehuse på tværs af Bornholm, vil det kunne lade sig gøre rent fysisk.

Der er på nuværende tidspunkt indmeldt 31 børn i Vildanden. Dette tal vil stige gradvist frem til ombygningen. Der er pt. for stor usikkerhed til at kunne fastslå det præcise antal børn, som forventes indskrevet i 2025 og 2026, og som således vil have behov for genhusning.

Grundet kapacitetsudfordringerne i Rønne som helhed (Skema 5, fra kapacitetsanalysen), vil genhusningen skulle ske i børnehuse ude på øen.

Skema 5 Over- og underskudskapacitet i juni måned i årene 2022-2030 for Rønne

Rønne	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rønne	-9	-23	-46	-56	-62	-78	-94	-108	-120

Forventede institutioner, der kan indskrive børn fra Vildanden i 2025 og 2026, er børnehuse i Hasle, Klemensker, Allinge, Svaneke, Gudhjem og Østermarie. På nuværende tidspunkt kan det ikke vurderes, præcis hvor mange børn fra Vildanden, der vil kunne rummes i de enkelte institutioner.

Samlet overblik over scenarierne

Nøgletal og økonomi for de otte forslag fremgår af nedenstående oversigt.

De fire oprindelige forslag (A-D):

A) Opførelse af nyt børnehus i Rønne Syd og tilbagekøb af Vildanden til genhusning i byggeperioden

B) Opførelse af nyt børnehus i Rønne Syd, samt leje af pavilloner til genhusning i byggeperioden

C) Køb og istandsættelse af både Vildanden og halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden

D) Køb og istandsættelse af Vildanden og udvidelse af Natur- og Skovbørnehuset – uden genhusning

De fire nye forslag (S1, S2, CBF1 og CBF2):

S1) Opførelse af nyt børnehus ved Signalhuset, samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden

S2) Opførelse af tilbygning til Signalhuset, samt leje af pavilloner til genhusning placeret ved Natur- og Skovbørnehuset i byggeperioden

CBF1) Køb og istandsættelse af Vildanden og køb af halvdelen af bygningen ud mod Svanekevej, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden

CBF2) Køb og renovering af Vildanden, samt leje af pavilloner til genhusning i renoveringsperioden

Det skal bemærkes, at driftstallene er udtryk for den årlige udgift når tilbuddene er fuldt etableret.

	SCENARIER							
	A	B	C	D	S1	S2	CBF1	CBF2
Antal børneenheder	140	140	140	140	140	70	68	68
Leje af pavilloner til genhusning		x	x		x	x	x	x
Beløb i 1.000 kr.	A	B	C	D	S1	S2	CBF1	CBF2
Byggeri	44.903	44.903	28.949	33.667	44.903	22.452	10.400	10.400
Køb af bygninger	2.000	0	4.500	2.000	0	0	4.500	2.000
Anlæg i alt	46.903	44.903	33.449	35.667	44.903	22.452	14.900	12.400
Drift dagtilbud	1.012	1.012	1.024	1.020	1.012	147	1.020	1.020
Bygningsdrift	1.320	1.320	1.500	1.405	1.320	1.320	1.285	1.285
Leje af pavilloner til genhusning	0	0	0	0	0	0	0	0
Tomgangsdrift	60	0	0	0	0	0	80	0
Drift i alt	2.392	2.332	2.524	2.425	2.332	1.467	2.385	2.305

Punkt 3: Orientering om status på De små børns Bornholm, august 2023

20/6468

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres.

Kommunalbestyrelsen orienteres.

Resumé

Halvårlig status på De små børns Bornholm. Programmets aktiviteter og indsats er udrullet som planlagt, og de nuværende milepæle fastholdes med de nødvendige justeringer.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller:

- sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

De små børns Bornholm er et samlet og helhedsorienteret program for alle 0-6-årige børn på Bornholm. Formålet er at styrke, gentænke og videreudvikle den samlede kommunale indsats for småbørnsfamilier på øen, så endnu flere børn får de rette betingelser for at trives, lære og udvikle sig. Fokus er både på at løfte børnene her og nu og varigt at ændre tilgangen til de små børn på Bornholm og på sigt dele vores viden og erfaringer med andre kommuner.

I juni 2020 blev Børne- og Skoleudvalget samt Kommunalbestyrelsen orienteret om status for De små Børns Bornholm. I den anledning anbefalede programledelsen for programmet, at det politiske niveau blev orienteret om programmets fremdrift i samme omfang som Egmont Fonden. Sidste orientering fandt sted i februar 2022.

Ny programperiode 2024-2027

Ved udgangen af 2023 er De små børns Bornholms halvvejs i hensigten om den otteårige programindsats og dermed ved afslutningen af den første programperiode. Egmont Fonden ser positivt på en ansøgning om en ny programperiode, og har åbnet for muligheden for et bredere partnerskab, der inkluderer flere fonde.

Børne- og Skoleudvalget og Kommunalbestyrelsen behandlede præansøgningen frem mod en ny programperiode i De små børns Bornholm henholdsvis den 28. marts og 27. april 2023.

Der er indledt en positiv dialog med flere forskellige fonde, om mulighederne for deres medfinansiering af en ny programperiode.

Programmets fremdrift

Der er tilfredsstillende fremdrift i programmets indsats henimod afslutningen af 1. periode. Det kan eksempelvis nævnes, at

- rammerne omkring fælles hjemmebesøg ved start i dagtilbud er veludviklede, og det forventes at disse er implementeret i Center for Børn og Families ordinære drift ved udgangen af 2023.
- det opleves, at medarbejdere i Center for Børn og Familie har fået en højnet forståelse for, hvordan det tværfaglige arbejde styrker de individuelle fagligheder. Medarbejdere giver udtryk for, hvor meget indsatsene i programmet giver mening for både børn og voksne.

- den forestående fulde implementering af Sprogtrappen forventes at levere data på et niveau, som i højere grad vil gøre det mulig at måle bl.a. på fremskridt med den tidlige opsporing.
- der fortsat er øget tilslutning til Bornholms Børne Alliance, og medlemmerne efterspørger muligheder for at øge netværksaktiviteten i alliancen
- til Folkemødet 2023 var Fælles Forandring centrum for en paneldebat deltagelse af medarbejdere og ledere fra Fælles Forandring. I panelet deltog også en borger, som er modtager af indsatsen. Borgeren havde meget stærke budskaber omkring, hvor virksom Fælles Forandring har været for netop deres familie. Den interne evaluering af Fælles Forandring er netop afleveret og nedslag viderefremmes i dialog med medlemmer af Børne- og Skoleudvalget ved udvalgsrådet.

Besøg fra Viborg

I maj besøgte ledere og chefer, samt politikere, fra Viborg Kommune Bornholm, for at lære af de store udviklingsskridt vi har taget i forbindelse med programmet. Gæsterne var meget opmærksomme på, hvordan De små børns Bornholm lytter til familierne, både i de enkelte indsatser og i lytteprojektet. Herudover blev de inspirerede af Fælles Forandring, og Viborg Kommunes Familie- og Rådgivningschef deltog i folkemødedebatten om netop denne indsats, for at bidrage med et eksternt perspektiv.

Egmont Fonden har godkendt status og budgetopfølgning pr. 5. juli 2023.

Næste og sidste status, i forbindelse med indeværende programperiode, gives til Børne- og Skoleudvalget og Kommunalbestyrelsen primo 2024.

Ved en ny programperiode præsenteres forslag om statusafgivelse og disses kadence til Børne- og Skoleudvalgets og Kommunalbestyrelsens godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 4: Mødeplan 2024 for Børne- og Skoleudvalget

23/14523

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Resumé

Mødeplanen for 2024 skal godkendes og udvalget skal fastsætte starttidspunkt for møderne.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

- a) de foreslåede mødedatoer godkendes.
- b) udvalget fastsætter tidspunkt for mødestart.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

- a) Godkendt
- b) Mødetidspunktet bliver 11.15-17.00

Møderne afholdes fremadrettet i udgangspunktet på Snorrebakken.

Sagsfremstilling

Møderne i de stående udvalg foreslås holdt i begyndelsen af hver måned eller i slutningen af foregående måned af hensyn til sagernes videre behandling i Økonomi- og Klimaudvalget og kommunalbestyrelsen, således at de sager, der går videre efter udvalgsbehandling, kan videresendes rettidigt til behandling på møder i Økonomi- og Klimaudvalget og kommunalbestyrelsen.

Følgende datoer er foreslået:

- 9. januar
- 6. februar
- 5. marts
- 2. april
- 7. maj
- 4. juni
- 27. august
- 24. september

5. november

3. december

Forslag til mødedage for de øvrige udvalg, Økonomi- og Klimaudvalget og kommunalbestyrelsen fremgår af bilaget.

Administrationen henstiller til, at starttidspunktet bliver så tidligt på dagen som muligt af hensyn til at begrænse medarbejdernes arbejde udenfor normal arbejdstid.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Udkast til mødeplan 2024 for KB, ØKU og de stående udvalg

Punkt 5: Forslag til ferieplan for skoleåret 2024/2025

23/595

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I henhold til styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes Skolevæsen træffer Kommunalbestyrelsen beslutning om ferieplanen for de offentlige almene- og specialskoler på Bornholm.

Kommunalbestyrelsen behandler forslaget til ferieplan i foråret forud for det kalenderår, hvori skoleåret starter den 1. august.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

- ét af de to udarbejdede forslag til ferieplan for skoleåret 2024/2025 sendes i høring i skolebestyrelserne.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Forslag 1 anbefales og sendes i høring i skolebestyrelserne.

Sagsfremstilling

Folketinget vedtog den 28. februar 2023 lov om konsekvenser ved afskaffelsen af store bededag som helligdag. Loven medfører, at store bededag fra 2024 vil være en almindelig arbejdsdag. Da ferieplanen for skoleåret 2024/2025 blev sendt i høring i januar 2023, indgik St. Bededag som en fridag. Denne høring blev afsluttet den 8. marts 2023.

Kort tid efter blev administrationen bekendt med, hvordan lovændringen skulle udmøntes på skoleområdet. Administrationen udsendte derfor den 5. april 2023 et høringsbrev til alle folke-, fri- og private skoler med en revideret ferieplan. I den reviderede ferieplan er den tidligere fridag St. bededag i 2025 fjernet, og juleferien er forlænget med én dag. Juleferien blev dermed foreslået placeret fra den 21. december 2024 til den 5. januar 2025.

Undervisningsministeren har fastsat sommerferiens begyndelsestidspunkt til sidste lørdag i juni måned. I skoleåret 2024/2025 begynder sommerferien derfor lørdag den 29. juni 2024, således at fredag den 27. juni 2025 bliver sidste skoledag. Øvrige elevfridage fastlægges lokalt i den enkelte kommune.

I henhold til styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes Skolevæsen træffer Kommunalbestyrelsen beslutning om ferieplanen for de offentlige almene- og specialskoler på Bornholm. Børne- og Skoleudvalget besluttede den 6. juni 2023 at tage forslaget til revideret ferieplan af dagsordenen. I stedet skal kommunalbestyrelsen sende et forslag til ferieplan i høring i skolebestyrelserne forud for en beslutning om ferieplanen for næstkommende skoleår.

To forslag til ferieplan

Kommunalbestyrelsen i Bornholms Regionskommune har besluttet, at et skoleår består af 200 skoledage samt at vinterferien placeres i den uge, hvor fastelavnsmandag indgår. I skoleåret 2024/2025 falder fastelavns mandag den 3. marts 2025. Ud fra denne forudsætning er følgende to forslag til ferieplan for skoleåret 2024/2025 udarbejdet.

1. Ferieplan med forårsfridag

Denne ferieplan er udarbejdet med en fridag i foråret som erstatning for den tidligere St. Bededag. Fridagen er herunder benævnt 'Forårsfridag'.

	Feriestart	Ferieafslutning
Sommerferie	Lørdag den 29.06.2024	Søndag den 11.08.2024
Efterårsferie	Lørdag den 12.10.2024	Søndag den 20.10.2024
Juleferie	Lørdag dag 21.12.2024	Torsdag den 02.01.2025
Vinterferie	Lørdag den 01.03.2025	Søndag den 09.03.2025
Påskeferie	Lørdag den 12.04.2025	Mandag den 21.04.2025
1. maj	Torsdag den 01.05.2025	Torsdag den 01.05.2025
Forårsfridag	Fredag den 15.05.2025	Søndag den 18.05.2025
Kr. himmelfartsdag	Torsdag den 29.05.2025	Søndag den 01.06.2025
Grundlovsdag	Torsdag den 05.06.2025	Torsdag den 05.06.2025
Pinseferie	Lørdag den 07.06.2025	Mandag den 09.06.2025
Sommerferie	Lørdag den 28.06.2025	

2. Ferieplan med forlænget juleferie

Denne ferieplan indebærer, at juleferien forlænges idet der ikke er placeret en fridag i foråret som erstatning for den tidligere St. Bededag.

	Feriestart	Ferieafslutning
Sommerferie	Lørdag den 29.06.2024	Søndag den 11.08.2024
Efterårsferie	Lørdag den 12.10.2024	Søndag den 20.10.2024
Juleferie	Lørdag dag 21.12.2024	Søndag den 05.01.2025
Vinterferie	Lørdag den 01.03.2025	Søndag den 09.03.2025
Påskeferie	Lørdag den 12.04.2025	Mandag den 21.04.2025
1. maj	Torsdag den 01.05.2025	Torsdag den 01.05.2025
Kr. himmelfartsdag	Torsdag den 29.05.2025	Søndag den 01.06.2025
Grundlovsdag	Torsdag den 05.06.2025	Torsdag den 05.06.2025
Pinseferie	Lørdag den 07.06.2025	Mandag den 09.06.2025
Sommerferie	Lørdag den 28.06.2025	

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 6: Status på Advisory board for øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning

23/11969

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Som led i arbejdet med at øge trivslen blandt børn og unge godkendte Børne- og Skoleudvalget den 10. januar 2023 en proces med særligt fokus på øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning. Der blev nedsat et Advisory Board og Børne- og Skoleudvalget behandlede den 5. maj 2023 et kommissorium og en procesplan for arbejdet. Midtvejs i processen, vurderer administrationen, at der er behov for at udvide tidsrammen for arbejdet og ønsker at udvalget tager stilling til en eventuel udvidelse af tidsrammen.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- a) udvalget beslutter, at udvide tidsrammen for Advisory boardets arbejde med et kvartal.
- b) sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

- a) Godkendt.
- b) Godkendt.

Sagsfremstilling

Advisory boardet består af 8 faste deltagere og en række ad hoc deltagere. Advisory boardet er sammensat med deltagere fra kommunens centre, eksterne interessenter og borgere; Handicaprådet, forældre, Bornholms Ungeråd og Bornholms Fælles Elevråd.

I Advisory boardet er fokus, dels på børn, der aktuelt er i skolevægning, dels på forebyggende indsatser, hvor også familien er i fokus. Det overordnede formål er, at bidrage til styrket trivsel blandt børn og unge gennem øget skoletilvær i den bornholmske folkeskole.

Advisory boardet har følgende opgaver:

1. afdække problemstillinger omkring skolefravær og skolevægning
2. indsamle viden om skolefravær og skolevægning – lokalt og nationalt og indsamle erfaringer og viden i forhold til mulige løsninger af dette.
3. udarbejde forslag til en lokal handleplan til at reducere skolefravær og skolevægning, med fokus på børn og unge, der aktuelt er i skolevægning samt forebyggende indsatser, hvor også familien er i fokus.

Procesplan

Der er vedtaget en proces for Advisory boardets arbejde i 2023:

Q 1: Nedsættelse af Advisory board og kommunikation

Q 2: Kickstart og arbejdet pågår

Q 3: Dialogmøde med inddragelse af interessenter og samarbejdspartnere

Q 4: Nedsættelse af arbejdsgrupper, udarbejdelse- og præsentation af handleplaner

Administration og rådgivning vurderer, at der er behov for at udvide tidsrammen for arbejdet frem mod en handleplan til øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning. Der er behov for at udvide tidsrammen for arbejdet frem til marts 2024.

Ønsket om udsættelse er begrundet i følgende:

- Advisory boardet var planlagt til at gå i gang i første kvartal 2023, men blev i praksis først indledt i andet kvartal. Dette grundet konstituering af ny skolechef samt udlån af konsulent og derved en reduceret bemanning til opgaven.
- Den forventede involvering af interne og eksterne interessenter i arbejdet med en handleplan, samt afholdelsen af et dialogmøde, er vanskeligt indfriet indenfor den nuværende ramme.
- Tiden til planlægning, afholdelse og efterbehandling af det forventede dialogmøde, vil i den nuværende tidsramme ikke være tilstrækkelig, hvilket vil betyde at input på dialogmødet ikke i tilstrækkelig grad vil kunne blive inddraget i handleplanen.
- Hvis handleplanen skal være tilstrækkelig kvalificeret er det nødvendigt at afsætte den fornødne tid, til at alle nøgleinteressenter kan komme til orde på møderne, og at de mange input efterfølgende bliver grundigt bearbejdet i Advisory boardet forud for en politisk behandling.

Opgaver

I det følgende gives en status på arbejdet med de tre opgaver:

Opgave 1: Afdækning af problemstillinger omkring skolefravær og skolevægning

Udviklingsarbejdet med at nedbringe det bekymrende elevfravær og mindske forekomsten af skolevægning er et fortsat fokusområde på tværs af skoler. Nationalt og lokalt ses det, at forekomsten af elevfravær og skolevægning er i stigning og den sidste nationale opgørelse over elevfraværet viser da også, at elevfraværet har været stigende over de sidste tre år i den bornholmske folkeskole:

Fravær	Nationalt niveau	Bornholm	Bornholm Fravær med tilladelse	Bornholm Sygefravær	Bornholm Ulovligt fravær
Skoleår 2019/20	5,2	6,9	2,3	3,4	1,2
Skoleår 2020/21	5,0	6,3	1,8	3,2	1,2
Skoleår 2021/22	8,0	9,7	2,5	5,9	1,4

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Opgave 2: Indsamling af viden om skolefravær og skolevægning - lokalt og nationalt og indsamle erfaringer og viden i forhold til mulige løsninger af dette

Advisory boardet inddrager den viden og erfaring, som allerede er i organisationen og bygger videre på et fælles fundament af viden. Som fælles fundament er dels et fælles kursus i skolevægning for ledere og medarbejdere i Center for Skole og Center for Børn og Familie, dels et forudgående arbejde på skolerne med Comeback. Aktuell national forskning og konkrete materialer fra [Børns Vilkår](#) indgår i arbejdet. Samtidigt igangsættes nye pilotprojekter med erfaringer og resultater der vil blive inddraget.

Yderligere søger Advisory boardet inspiration og læring fra Køge kommunes arbejde med projektet [Er du på vej?](#).

Fra skolefravær til skoletilvær

Advisory boardet er optaget af at vende fokus fra *skolefravær* til *skoletilvær* med et fokus på dét vi ønsker at opnå; Øget skoletilvær for elever i den bornholmske folkeskole. Målet er ikke at finde frem til en given sandhed, men derimod, at lytte til forskellige perspektiver og finde frem til en fælles forståelse for den komplekse udfordring, som elevfravær og skolevægning er.

Advisory boardets møder er planlagt sådan, at alle primære interessenter på skift tildeles aktiv taletid med en samtidig aktiv lytning fra de øvrige deltagere. Følgende interessentgrupper er inviteret ind til at bidrage med deres perspektiv: Handicaprådet, forældre, elever, Ungerådet, ledere og medarbejdere fra skolerne og øvrige centre i kommunen.

Der er planlagt i alt 6 møder i Advisory boardet, der skal lede frem til at administrationen udarbejder en handleplan for øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning i den bornholmske folkeskole. Det er besluttet, at udvalget skal præsenteres for en handleplan i december 2023, men det er imidlertid administrationens vurdering, at det er nødvendigt at udvide tidsrammen, således at udvalget forlægges en handleplan i marts 2024. Dette for at skabe den nødvendige tid og rum til at inddrage primære interessenter, planlægge og afvikle dialogmødet i efteråret og den efterfølgende bearbejdning af input fra interessenter og politikere frem mod en konkret handleplan.

Pilotprojekter i Bornholms regionskommune

Parallelt med Advisory boardets arbejde er igangsat tre konkrete pilotprojekter, der alle vil bidrage med ny viden og konkrete erfaringer til kvalificering af den ny handleplan:

SMS-ordningsforsøg

Med opstart af nyt skoleår afprøver Åvangsskolen og Kongeskærskolen brug af en sms-ordning, der orienterer forældre hvis deres barn ikke er mødt i skolen.

Skoletilværsgrupper i 10. klasseskolen

10. klasseskolen har med skolestart 2023 iværksat en særlig indsats, hvor elever inddrages i arbejdet med trivsel og fravær og i ”tilværs-grupper” arbejder med, hvordan eleverne kan bakke hinanden op frem mod et bedre fremmøde.

Projekt Ny start på Søndermarksskolen

Søndermarksskolen har etableret en lille gruppe for elever i skolevægning. Målet er, at eleverne i højere grad kan indgå i skolens almindelige fællesskaber.

Dialogmøde

Det er besluttet, at der i efteråret 2023 skal afholdes et dialogmøde om Øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning i den bornholmske folkeskole. Den primære målgruppe er politikere, ledere, medarbejdere, lokale og nationale vidensaktører, forældre og elever. Formålet med dialogmødet er at skabe en ramme for dialog, hvor viden præsenteres og forskellige perspektiver inddrages. Input fra mødet indarbejdes i den konkrete handleplan.

Opgave 3: Udarbejde forslag til en lokal handleplan til at reducere skolefravær og skolevægning, med fokus på børn-og unge, der aktuelt er i skolevægning samt forebyggende indsatser, hvor også familien er i fokus

Aktuelt indhenter administrationen input og perspektiver, dels fra national forskning og lokale erfaringer og perspektiver.

Handleplanen forventes at være tostrengt med et samtidigt fokus på såvel Skoletilvær (forebyggelse) og skolefravær og skolevægning (aktuel og konkret håndtering):

Hvordan skal skolerne arbejde for at flere børn og unge oplever *skoletilvær* og at skolen er et godt sted at være og lære, med gode fællesskaber, stærke relationer og motiverende undervisning. Fokus er på *tidlig indsats* og *forebyggelse* af skolefravær og skolevægning.

Hvordan skal skolerne konkret arbejde i hverdagen for at reducere det aktuelle skolefravær og håndtere børn og familier, der aktuelt oplever skolevægning. Fokus er på opbygning af viden og redskaber, der understøtte ledere, lærere og pædagogers *her-og-nu håndtering* af problematisk fravær og skolevægning.

Fælles børnesyn

Forankret i Center for Skoles centerledelse er der med nyt skoleår indledt et arbejde med at fremme et fælles børnesyn på tværs af alle skoler. Arbejdet sker med afsæt i ledelsesværktøjet 10 veje til god skoleudvikling og den ny Strategi for Fælles Folkeskole. Center for Børn og Familie vil blive inddraget i arbejde med henblik på opnå øget sammenhæng imellem de to centres syn på og tilgang til børn.

Økonomiske konsekvenser

Der forventes at være følgende økonomiske konsekvenser af arbejdet med Advisory board:

- Tilkøb af ekstern ledelseskonsulent, svarende til ca. 50.000 kr.
- Diæter til forældrerepræsentanter/skolebestyrelsesmedlemmer, svarende til ca. 1.000 kr.
- Mødeforplejning, svarende til ca. 3.000 kr.
- Afholdelse af debattmøde (ca. 50 personer), svarende til ca. 30.000 kr.

Udgifterne skønnes til ca. 84.000 kr., der forventes finansieret af Center for Skoles pulje "Særlige personaleordninger".

Punkt 7: Samarbejdsaftale med Levende Musik i Skolen om skolekoncerter 2024-2027

23/14280

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Med udgangen af skoleåret 2023/2024 udløber Bornholms Regionskommunes treårige aftale med Levende Musik i Skolen (LMS), som formidler professionelle skolekoncerter til landets kommuner. Aftalen omfatter koncerter til alle kommunens elever fra 0. til 10. klasse og tilbydes både folkeskoler og privatskoler. Administrationen indstiller, at skolekoncertordningen med LMS fortsætter og forelægger derfor en ny 3-årig samarbejdsaftale for perioden 2024-2027 til politisk godkendelse.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- samarbejdsaftale med Levende Musik i Skolen om skolekoncerter for perioden 2024-2027 godkendes.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Ikke godkendt idet BSU ønsker sagen oversendt til budget 2024.

Sagsfremstilling

Kommunen har i dag en treårig samarbejdsaftale med Levende Musik i Skolen (LMS), som er en national udbyder af skolekoncerter. Aftalen betyder, at alle kommunens grundskoleelever får mindst én professionel koncert om året med tilhørende undervisningsmateriale. Kommunen betaler en fastlåst elevpris, som dækker halvdelen af den reelle koncertudgift. Den anden halvdel finansieres af LMS ved hjælp af støtte fra Statens Kunstfond.

Gældende samarbejdsaftale med LMS udløber imidlertid med udgangen af skoleåret 2023/2024. LMS har i den anledning fremsendt en ny treårig aftale for perioden 2024-2027, dvs. for skoleårene 2024/2025, 2025/2026 og 2026/2027 til kommunens godkendelse.

Aftalens indhold og økonomiske konsekvenser skitseres i det følgende.

Såfremt aftalen ikke forlænges udløber aftalen i 2024 og det afsatte beløb kan disponeres til andet formål.

Samarbejdsaftale med LMS for 2024-2027

Det fremgår af aftalen, at der i aftaleperioden årligt gennemføres 31-33 koncerter, som tilbydes alle kommunens elever fra 0. til 10. klasse. Det betyder, at koncerterne fordeles blandt privatskoler og folkeskoler. Aftalen tager udgangspunkt i kommunens samlede elevtal for elever i 0. til 10. klasse pr. 5. september 2022.

Der tilbydes hvert år koncertproduktioner tilrettelagt for elevgrupperne indskoling, mellemtrin og udskoling. Som udgangspunkt vil antal elever pr. koncert ligge mellem 110-180 elever. Den enkelte koncert er på 40-45 minutter og indgår som en del af undervisningen. Der er altid målrettet undervisningsmateriale til brug før og efter koncerterne.

LMS sørger for musikhonorerering, overnatning, turnélægning, transport, udarbejdelse af undervisningsmaterialer materialer med videre.

Kommunen er forpligtet til at udpege en skolekoncertkoordinator, som har til opgave at koordinere kommunens deltagelse i skolekoncertordningen. Det indebærer at koordinere skolernes koncertønsker, udvælge musikgrupper og være bindeled mellem skolerne, LMS og administrationen. Denne funktion varetages i dag af en folkeskolelærer. Det forventes, at personen vil fortsætte i denne funktion.

Administrationen vurderer, at uden denne LMS-skolekoncertordning ville det ikke være muligt at få skolekoncerter til Bornholm, idet den samlede udgift i så fald skulle afholdes af den enkelte skole herunder musikerhonorar, overnatning, transport m.m.

Aftalen giver kommunen mulighed for at købe familiekoncerter

Derudover giver samarbejdsaftalen kommunen mulighed for at tilkøbe andre LMS-tilbud på samme økonomiske vilkår som skolekoncertordningen. Dette gælder LMS Familiekoncerter, som er fire årlige professionelle koncerter målrettet børn i alderen 4-9 år og deres familier. Kommunen har benyttet sig af dette tilbud i flere år, men denne mulighed vil bortfalde, hvis aftalen om skolekoncerter ikke fornyes.

Økonomiske konsekvenser

Aftalen omfatter en årlig udgift på 136.206 kr. ekskl. moms. Prisen for skolekoncerterne er elevtalsafhængig. Elevprisen er 34 kr. ekskl. moms pr. elev i den treårige aftaleperiode.

På Børne- og Skoleudvalgets budget er der afsat 238.824 til skolekoncertordningen i 2023 og overslagsårene.

I skoleåret 2024/2025 betales 136.206 kr. ekskl. moms for skolekoncerterne, 57.020 kr. i løn til skolekoncertkoordinatoren samt udgifter til transport og mødeaktiviteter kr. 3.000.

I alt forventes en udgift på 196.226 kr. pr. skoleår til skolekoncertordningen.

Det skal bemærkes, at aftalen gælder for tre skoleår ad gangen, og derfor ikke kan opsiges før skoleåret 2027.

Bilag

Samarbejdsaftale 2024-2027

Punkt 8: Godkendelse af model for rekrutteringskampagne i Dagplejen

23/11030

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Resumé

På baggrund af beslutningen i Kommunalbestyrelsen den 27. april 2023, om igangsætning af rekrutteringsindsats i dagplejen i takt med efterspørgslen på dagtilbudsområdet, præsenterer Center for Børn og Familie hermed liste over anslåede udgifter forbundet med en rekrutteringskampagne. Dertil præsenteres overordnet baggrundsmateriale med formål at fastslå hvilket niveau af efterspørgsel, der i fremtiden vil udløse en rekrutteringskampagne.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

- Godkender efterspørgselssceneriet, som vil igangsætte rekrutteringskampagne

samt beslutter at

- a) oversende model 1 for rekrutteringskampagne til budgetforhandlingerne
eller
- b) oversende model 2 for rekrutteringskampagne til budgetforhandlingerne
eller
- c) oversende model 3 for rekrutteringskampagne til budgetforhandlingerne.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Børne- og Skoleudvalget ønsker ikke at oversende noget forslag til budget 2024.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. april, at der i takt med efterspørgslen på dagtilbudsområdet skal igangsættes en løbende rekrutteringsindsats for at tiltrække og øge antallet af kommunale dagplejere.

Forældrenes ønsker om dagpasningstilbud

Ultimo juni 2023 har pladsanvisningen 40 børn registreret, som endnu ikke er indskrevet i et pasningstilbud, men som frem til og med den 31. december 2023 har registreret et 1. prioritetsønske. Heraf ønskes 32 børn tilbudt plads i en vuggestue og 8 børn ønskes tilbudt plads hos en dagplejer.

Dagtilbud på Bornholm har siden kommunesammenlægningen været drevet som et samlet distrikt. Altså er betingelserne for pasningsgarantien opfyldt, så længe der tilbydes en plads på Bornholm. Der er således ingen retningslinjer for, hvor langt fra, eller tæt på, en tilbudt plads kan ligge fra familiens adresse. Dette fremgår af [visitationsreglerne](#) i Pladsanvisning og koordinering. Dog er geografien altid en faktor i vurderingen, når der tilbydes plads og vurderes kapacitetsbehov og udfordringer.

Center for Børn og Familie foreslår herunder, hvordan der kan identificeres en efterspørgsel på et niveau, der fremover vil udløse en rekrutteringsindsats.

Der kan iværksættes rekrutteringsindsats ved følgende efterspørgselsscenario:

- Såfremt der, i to på hinanden følgende måneder, har været efterspørgsel til dagplejen, som overstiger kapaciteten i dagplejen

og

- såfremt den ordinære rekrutteringsindsats i form af jobopslag ikke resulterer i ansættelse af ønsket dagplejer.

Center for Børn og Familie har udarbejdet liste over anslåede udgifter forbundet med en rekrutteringskampagne, se Tabel 1. Listen er udarbejdet på baggrund af indhentede priser, samt forespørgsel hos mulige eksterne leverandører.

Tabel 1 Prisliste ifm. rekrutteringskampagne til dagplejen

Beløb i 1.000 kroner

Aktivitet	Produktionsomkostninger
Konceptudvikling	25
Produktion af billeder, fil og grafisk tilrettelæggelse af annonceringmaterialer	60
	Annonceringsomkostninger
Marketings- og koordineringsmedarbejder	10
Annoncering og boost på Facebook	15
Annoncering på tidende.dk 100.000 visninger	4
Annoncering på print Bornholms Tidende 4 gange halvsides annonce	18
Annoncering på Bornholm.nu 7.500 visninger	8
Annoncering på 5 BAT-busser i 8 uger	25
Regional Go-card kampagne i 2 uger	10
Videoannoncering på Bornholmslinjen 5-15 sekunder 1 måned	7
Videoannoncering på Tv2 Play 1000 visninger	3
2 temaaftener inkl. forplejning og frikøb af personale	10
Produktions- og annonceringsomkostninger (første kampagne*)	195
Annonceringsomkostninger (efterfølgende kampagner)	110

*Konceptudvikling og produktion må forventes opdateret, når rekrutteringskampagnen har været gennemført en række gange. Administrationen kan ikke med nuværende erfaring vurdere, med hvilken frekvens kampagnematerialet bør opdateres. Det afhænger blandt andet af materialets effekt på målgruppen og må således vurderes løbende.

Tre modeller for rekrutteringskampagne

Center for Børn og Familie foreslår herunder tre mulige modeller for iværksættelse af rekrutteringskampagne.

Model 1: Kampagne med eksisterende materiale

Der afholdes temaaftener, og det originale jobopslag annonceres og boostes på sociale medier.

Total for første kampagne: 25.000 kr., se Tabel 2

Tabel 2 Prisliste for model 1

Beløb i 1.000 kroner

Aktivitet	Produktionsomkostninger
Konceptudvikling	0
Produktion af billeder, fil og grafisk tilrettelæggelse af annonceringmaterialer	0
	Annonceringsomkostninger
Marketings- og koordineringsmedarbejder	0
Annoncering og boost på Facebook	15
2 temaaftener inkl. forplejning og frikøb af personale	10
Produktions- og annonceringsomkostninger (første kampagne*)	25
Annonceringsomkostninger (efterfølgende kampagner)	25

Model 2: Kampagne uden video

Der udarbejdes ikke videomateriale, og udgiften til konceptudvikling og produktion af materialer forventes således lavere.

Der benyttes ikke annoncering på BAT-busser eller Go-cards.

Totalpris for første kampagne: 100.000 kr., se Tabel 3

Tabel 3 Prisliste for model 2

Beløb i 1.000 kroner

Aktivitet	Produktionsomkostninger
Konceptudvikling	5
Produktion af billeder, fil og grafisk tilrettelæggelse af annonceringmaterialer	25
	Annonceringsomkostninger
Marketings- og koordineringsmedarbejder	10
Annoncering og boost på Facebook	15

Annoncering på tidende.dk 100.000 visninger	4
Annoncering på print Bornholms Tidende 4 gange halvsides annonce	18
Annoncering på Bornholm.nu 7.500 visninger	8
2 temaaftener inkl. forplejning og frikøb af personale	10
Produktions- og annonceringsomkostninger (første kampagne*)	100
Annonceringsomkostninger (efterfølgende kampagner)	70

Model 3: Fuld pakke

Total for første kampagne: 195.000 kr., se Tabel 1.

Budgetoverskridelser i Dagplejen

Dagplejens drift har i flere år været udfordret økonomisk grundet færre børn pr. dagplejer end budgetteret. Budgettet på området er anlagt således, at en dagplejer i gennemsnit skal have indskrevet 3,788 børn for at budgettet er i balance.

Det lavere antal børn pr. dagplejer kan have flere forklaringer, men langtidssygemeldinger, barsler og aftrædelser har de seneste år været drivende for den økonomiske ubalance.

Center for Børn og Familie bemærker, at såfremt der igangsættes rekrutteringskampagner med ansættelse til følge, og der ikke er mulighed for at indskrive 3,788 børn hos den nyansatte dagplejer, vil dette medføre en drift som ikke er rentabel.

Økonomiske konsekvenser

Rekrutteringskampagnen iværksættes maksimalt to gange på et kalenderår. Økonomisk vil første kampagneår således potentielt koste 305.000 kr. mens efterfølgende år vil koste op til 220.000 kr. Hertil skal der forventes en udgift i det tilfælde, at kampagnematerialet i rekrutteringsindsatsen skal opdateres.

Med det eksisterende underskud på bevilling 11 er det ikke muligt at finde finansiering til evt. rekrutteringskampagner inden for rammen.

Punkt 9: Godkendelse af justeret pædagogisk tilsynsramme i Dagtilbud

23/14287

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen godkender

Resumé

Efter nye udmeldinger og vejledninger fra Børne- og Ungeministeriet om det styrkede tilsyn på dagtilbudsområdet er rammen for det pædagogiske tilsyn i Center for Børn og Familie blevet justeret, så den lever op til gældende lovkrav. Ændringer præsenteres hermed til godkendelse.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at:

- a) den justerede tilsynsramme i Dagtilbud godkendes
- og
- b) kompetencen til at foretage administrative justeringer uddelegeres til Center for Børn og Familie
- og
- c) at kompetencen til at godkende tilsynsrapporter uddelegeres til BSU.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

- a) Anbefales.
- b) Anbefales.
- c) Anbefales.

Sagsfremstilling

Indholdet i den pædagogiske tilsynsramme er blevet skærpet og justeret. Det er forventeligt, at der løbende vil være behov for at finjustere den pædagogiske tilsynsramme ud fra Børne- og Ungeministeriets udmeldinger, samt erfaringer i arbejdet med det pædagogiske tilsyn, hvorfor Center for Børn og Familie ønsker at få uddelegeret kompetence til at foretage disse justeringer administrativt.

Det specificeres i Dagtilbudsloven at Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at føre tilsyn med Dagtilbud, hvorfor praksis er, at tilsynsrapporten godkendes af Kommunalbestyrelsen. Center for Børn og Familie ønsker, at denne kompetence uddelegeres til Børne- og Skoleudvalget.

Den justerede tilsynsramme øger fleksibiliteten i tilsynskonsulentens mulighed for at agere på baggrund af data med videre. Derudover fremgår kadencen på de uanmeldte tilsyn nu af tilsynsrammen, i overensstemmelse med den ny udmelding fra Børne- og Ungeministeriet.

Der er ligeledes ændringer i tilsynsformen i dagplejen, da den digitale platform Hjernen & Hjertet, som anvendes til dataindsamling i tilsynene, har udviklet et nyt modul 'Tilsynskortet'.

Den justerede tilsynsramme kan ses i sin fulde form i bilag.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Pædagogisk tilsyn i Bornholms Regionskommune 2023

Punkt 10: Opdatering af sagsbehandlingsfrister på det sociale område

23/14043

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der skal tages stilling til opdaterede sagsbehandlingsfrister på det sociale område. Fristerne findes i dag på brk.dk, men er ikke været opdaterede.

Sagsbehandlingsfrister sikrer borgernes retssikkerhed ved at skabe en gennemsigtighed i forhold til kommunens arbejde, lige som fristerne kan tjene som en forventningsafstemning af serviceniveau og svartider.

En opdatering skal sikre at oversigten er opdateret og samtidig gøre det lettere for borgere at finde den svarfrist, de eftersøger.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller til fagudvalgene

- a) At de generelle sagsbehandlingsfrister på det sociale område bliver på 15 arbejdsdage
- b) At der er konkrete undtagelser med enten kortere eller længere sagsbehandlingsfrister end de 15 arbejdsdage
- c) At listen med sagsbehandlingsfrister fremadrettet opdateres løbende af administrationen, når opdateringerne alene skyldes lovbestemmelser
- d) At sagsbehandlingsfrister sendes i høring hos Handicap-, Udsatte-, Unge- og Ældrerådet, samt Rådet for internationale borgere og flygtning på Bornholm, således at høringssvarene foreligger på kommunalbestyrelsesmødet d. 21.9.2023.

Beslutning Handicaprådet den 14-08-2023

Anbefales.

Beslutning Rådet for internationale borgere og flygtninge på Bornholm den 15-08-2023

Rådet for internationale borgere og flygtninge på Bornholm har ingen bemærkninger i sagen.

Beslutning Ældrerådet den 16-08-2023

Behandlingstiderne ser fornuftige ud.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 28-08-2023

Udsat.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Udsat.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 29-08-2023

Punktet udsættes.

Sagsfremstilling

På regionskommunens hjemmeside ligger i dag en oversigt over frister for sagsbehandling jf. retssikkerhedsloven § 3, stk. 2. De oplyste frister på BRK.dk er ikke længere retvisende. Chefgruppen besluttede derfor den 18. januar 2022 at opdatere og tilrette oversigten til den aktuelle situation.

Det fremgår af bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, LBK nr. 265 af 25/02/2022 (retssikkerhedsloven) § 3, stk. 2 at

- Kommunalbestyrelsen på de enkelte sagsområder skal fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres.
- Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

Det fremgår endvidere af § 3 a, at

- Fristerne efter § 3, stk. 2, skal for afgørelser efter lov om social service offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside.
- Fristerne efter § 3, stk. 2, gælder også ved kommunalbestyrelsens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Fristerne regnes fra modtagelsen af Ankestyrelsens afgørelse.

I praksis har de fleste kommunalbestyrelser offentliggjort sagsbehandlingsfristerne på kommunernes hjemmesider for alle de områder, hvor borgerne søger om ydelser, jf. oversigt over den omfattede lovgivning i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område § 1.

En prioriteringsopgave, politisk og administrativt

Administrationen har undersøgt, hvordan andre kommuner udvælger og formidler deres sagsbehandlingsfrister og ser hverken ensartet praksis for, hvilke frister der er relevant, eller hvordan de formidles.

Blandt de undersøgte kommuner spænder antallet af medtagne frister således mellem 23 frister, der er undtagelser fra en generelt gældende sagsbehandlingsfrister og 185 enkelte frister. Denne længste liste er en komplet liste over alle frister for sagsbehandling, herunder også de, der ikke kan ansøges om, men følger naturligt af et forløb på området.

Baseret på administrationens undersøgelse er omkring 100 angivne frister det mest almindelige og gennemsnittet er 95 frister.

Derudover er der også mange forskellige tilgange til, hvordan sagsbehandlingsfrister opdeles og præsenteres, idet fristerne er opdelt i forhold til:

- en administrativ organisering: Hvilke centre har kompetencen til at træffe afgørelser

- en lovmæssig organisering: Hvilke lovgivninger finder ydelsen sin hjemme i
- en tidsmæssig organisering (som regionskommunen anvender i dag): Hvor lang er svarfristen
- en emnemæssig organisering: Hvilke ydelser er det at borgeren leder efter frister og kontakthenvielse på?

Da der således ikke kan sammenlignes 1:1 mellem kommuners oplyste sagsbehandlingsfrister, er overblikket over opdaterede sagsbehandlingsfrister i BRK udarbejdet med fokus på at imødekomme et borgerperspektiv og -behov for informationer, der kan relateres til borgerens behov for hjælp fra kommunen.

Arbejdsprocessen for opdatering af sagsbehandlingsfrister

Opdateringen af sagsbehandlingsfrister er koordineret og vinklet mod borgerperspektivet af Udvikling i Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat, mens fagcentrene i processen har fastlagt de konkrete frister. Processen har bestået af tre trin:

- At skabe et *overblik* over flest mulige sagsbehandlingsfrister
- At *tilpasse* og reducere listen fra trin 1 ind i Regionskommunens faglige praksis
- Kategorisering af ydelser og *målretning* af overskrifter, der giver mening for borgeren.

Overblikket bygger dels på input fra foreningen #EnMillionStemmer om det gode overblik, dels på egen afdækning af, hvad andre kommuner gør.

I *tilpasningen* er søgt en balance mellem på den ene side at skabe et overblik, som det er muligt for borgere at navigere i og på den anden side at oplyse om sagsbehandlingsfrister på alt. Det betyder, at der eksempelvis på jobcenter-området ikke er oplyst om sagsbehandlingsfrister på konkret hjælp til jobsøgning mv. som alene kan følge af et forløb i Jobcentret.

Resultatet er et overblik, der er *målrettet* med en række overskrifter, der gør det nemmere for borgere at orientere sig i, hvad de henvender sig omkring, end lister der opdeles efter forvaltning, lovhjemmel eller sagsbehandlingsfrister.

Indhold i overblikket over sagsbehandlingsfrister

I overblikket over sagsbehandlingsfrister i BRK indgår dels en generel sagsbehandlingsfrister på 15 arbejdsdag. Det betyder at afgørelse skal være afsendt fra BRK senest 15 arbejdsdage efter at sagen er fuldt oplyst, hvilket betyder at alle oplysninger i sagen er modtaget.

Dertil kommer en række undtagelser, hvor sagsbehandlingsfrister er kortere eller længere ud fra lovkrav eller praktiske forhold i sagsarbejdet. Disse undtagelser er tematiseret under følgende overskrifter:

- Skole, børnehave og andre institutioner
- I boligen
- Økonomisk hjælp
- På arbejdspladsen
- Sundhed og sygdom
- Aktiviteter udenfor hjemmet
- Familieliv

I skema med opdaterede sagsbehandlingsfrister fremgår en kolonne overskriften "Lovens frist". Der er kun lovbestemte frister på et fåtal af ansøgningsemnerne. Hvor en frist ikke er fastsat via lovgivning, tager BRKs frist udgangspunkt i gældende retspraksis, som den er fastlagt via eksempelvis Ankestyrelsens afgørelser.

Ganske få frister er blevet opdateret i arbejdet i forhold til de frister, der fremgår på www.brk.dk. Social- og Sundhedsudvalget har modtaget særskilt dokument med begrundelse for disse ændrede sagsbehandlingsfrister.

Høring

Overblikket over sagsbehandlingsfrister på det sociale område sendes i høring hos de høringsberettigede råd:

- Handicaprådet (høringsret via lov om retssikkerhed på det sociale område)
- Udsatterrådet (høringsret via beslutning i kommunalbestyrelsen)
- Ungerådet (høringsret via beslutning i kommunalbestyrelsen)
- Ældrerådet (høringsret via lov om retssikkerhed på det sociale område)
- Rådet for internationale borgere og flygtning på Bornholm (høringsret via beslutning i kommunalbestyrelsen)

Høringen sigter på at inddrage rådene i at gøre sagsbehandlingsfristerne så letforståelige som muligt, samt at påpege eventuelle forglemmelser fra administrationens side.

Høringssvar vil være indsamlet og kommenteret af administrationen inden sagen behandles af Kommunalbestyrelsen.

Videre arbejde

Efter godkendelse i Kommunalbestyrelsen, bliver overblikket lagt på www.brk.dk. Overblikket og sagsbehandlingsfrister på det sociale område på [ww.brk.dk](http://www.brk.dk) vil fremadrettet blive opdatere løbende af administrationen, når opdateringerne alene skyldes lovbestemmelser

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

2023-08-09 Sagsbehandlingsfrister (borgervendte)

Punkt 11: Godkendelse af afrapporteringer om Centrale Udmeldinger på det sociale område

23/310

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Social- og Boligstyrelsen har kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser, hvor styrelsen vurderer, at der er behov for øget fokus på, om der er tilstrækkelige og de rigtige tilbud til en målgruppe. Det sker ved at udsende Centrale Udmeldinger på målgrupper. Styrelsen udsendte i september 2022 Centrale Udmeldinger på hhv. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab og punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse.

Kommunerne i KKR Hovedstaden har udarbejdet en fælles afrapportering som jf. bekendtgørelsen om Rameaftaler skal behandles i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- kommunalbestyrelsen godkender afrapporteringerne på de to Centrale Udmeldinger vedrørende tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab og punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

SSUs indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

Social- og Boligstyrelsen er ansvarlig for at følge udviklingen i tilbud til målgrupperne på det mest specialiserede socialområde. Herunder særligt hvis det vurderes, at der er risiko for en u hensigtsmæssig afspecialisering, eller hvis det vurderes, at de nødvendige indsatser og tilbud til målgrupper udvalgt af Social- og Boligstyrelsen ikke eksisterer.

En af tilgangene er, at styrelsen kan udsende Centrale Udmeldinger om målgrupper og særlige indsatser, hvor det vurderes, at der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommuner og regioner for at sikre og videreudvikle den mest specialiserede indsats.

I september 2022 udsendte styrelsen Centrale Udmeldinger på hhv. tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab og punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse. Som led heri bedes kommunerne forholde sig til og rapportere, hvordan de ser på rammer og muligheder for den konkrete målgruppe.

Kommunerne i KKR Hovedstaden har lavet fælles afrapporteringer, hvor alle kommuner administrativt har kunnet bidrage og kommentere på de endelige afrapporteringer. Afrapporteringerne behandles i de 29 kommuner i hovedstadsregionen. De øvrige fire KKR' laver tilsvarende afrapporteringer. Vurderer styrelsen, at kommunernes afrapporteringer ikke er tilstrækkeligt faglige, kan det føre til fornyet behandling af de Centrale Udmeldinger eller undtagelsesvist et kommunalt driftspålæg.

Den Centrale Udmelding vedrørende tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab vedrører indsatser forankret i Center for Børn og Familie. Den Centrale Udmelding vedrørende punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse vedrører indsatser forankret i Center for Sundhed og Forebyggelse. Begge centre har deltaget i dialogmøder med KKR Hovedstaden og bakker op om de to afrapporteringer, som er blevet til på baggrund af dialogmøderne med kommunerne.

Bornholms Regionskommune har i lighed med de fleste andre deltagende kommuner ikke børn, hvor det pt. er nødvendigt at iværksætte tegnsprogsindsatser. I stedet er det tilstrækkeligt at kompensere børn med svær hørenedsættelse med avancerede høreapparater som CI, almindelige høreapparater eller lignende. Center for Børn og Familie samarbejder desuden med Specialrådgivningen til børn og unge med høretab fra Center for Høretab.

Ligeledes er der pt. ingen børn og unge under 18 år på Bornholm med behov for punktskriftsindsatser. Der er i alt 13 børn med synsnedsættelse, der er registreret i Synsregistret. Det er Synscenter Refsnæs, der, gennem en samarbejdskontrakt med Kommunikationscentret i Bornholms Regionskommune, varetager hele synskonsulentopgaven for børn med alvorlig synsnedsættelse på Bornholm.

Indhold i afrapporteringen

I afrapporteringerne angives de områder, hvor indsatserne koordineres i dag, samt enkelte forslag til potentielle nye indsatser. Det drejer sig om indsatser, som ikke økonomisk belaster kommunerne.

Kommunerne understreger i afrapporteringerne, at målgrupperne er små, og flere kommuner har ikke været i kontakt med målgruppen i mange år. Det er derfor vurderingen, at det kræver en national indsats at sikre børnene/de unge i målgruppen en fyldestgørende udvikling.

Styrelsen efterspørger i de Centrale Udmeldinger kommunernes kommentarer til den fremadrettede tilrettelæggelse af indsatserne ift. tegnsprog og punktskriftindsatser, og hertil angives i afrapporteringerne, at:

Tegnsprogsindsatser

Det gode rammeaftalesamarbejde mellem kommunerne og Region H fortsættes i regi af KKR Hovedstaden

Der kan med fordel etableres en form for nationalt register over, hvor mange der er i målgruppen, og hvilke tilbud målgruppen benytter

Der kan etableres et netværk på tværs af kommunerne for at sikre videndeling på høreområdet

De specialiserede tilbud kan fortsat tilrettelægges indsatserne og tilpasse kapaciteten

Der kan etableres et landsdækkende vidensmiljø på høretabsområdet

Punktskriftindsatser

Det gode rammeaftalesamarbejde mellem kommunerne og Region H fortsættes i regi af KKR Hovedstaden

Der kan etableres et netværk på tværs af kommunerne for at sikre vidensdeling på synsområdet

De specialiserede tilbud kan tilrettelægges indsatserne og tilpasse kapaciteten, så behov hos målgruppen efterkommes

Der kan etableres et netværk for børnene/de unge på tværs af kommunegrænser. Koordineringen af et sådan netværk kan fx ske hos Synscenter Refsnæs

De skal benytte sig af de landsdækkende vidensmiljø på synsområdet, der sikrer løbende opdatering af viden på området

Se alt indholdet i afrapporteringerne på de to Centrale Udmeldinger i vedlagte bilag.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Afrapportering tegnsprogsindsatser

Afrapportering punktskriftindsatser

Punkt 12: Orientering om tilsyn med Ungehuset 2023

23/11724

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres.

Resumé

Socialtilsyn Hovedstaden har gennemført driftsorienteret tilsyn ved anmeldt tilsyn i Ungehuset den 9. maj 2023. Den endelige tilsynsrapport forelægges udvalget til orientering. Konklusionen på tilsynet er, at Ungehuset fortsat har den fornødne kvalitet inden for kvalitetsmodellens 7 temaer, jf. lov om socialtilsyn.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller:

- Tilsynsrapporten til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Socialtilsyn Hovedstaden har gennemført driftsorienteret tilsyn ved anmeldt tilsyn i Ungehuset den 9. maj 2023. Fokus for tilsynet er behandling af tilbuddets økonomi i forbindelse med socialtilsynets godkendelse af indberettet budget for 2023 og temaerne:

Sundhed og trivsel

Kompetencer

Tilsynet bemærker, at der ikke er sket ændringer i forhold til de resterende temaer, hvorfor temaerne fra tidligere tilsynsrapport fortsat er gældende.

Tilsynsrapportens konklusioner

Socialtilsynet vurderer, på baggrund af det aflagte tilsynsbesøg, samt den udførte triangulering af dokumentdata, interviews og observationer, at Ungehuset fortsat lever op til kvalitetsmodellens krav til godkendte sociale tilbud.

Socialtilsynet vurderer, at Ungehuset drives af fagligt kompetent ledelse og kvalificerede medarbejdere, som på kompetent vis formår at understøtte driften og tilgangen til de unge i tråd med tilbuddets målsætning og værdigrundlag.

Det er socialtilsynets vurdering, at medarbejderne i Ungehuset besidder relevante socialfaglige kompetencer, og at de unge ved gentagne tilsynsbesøg har oplyst, at de overordnet trives i tilbuddet. De unge oplever at blive mødt anerkendende og respektfuldt af medarbejderne. Dog har de unge ved gentagne tilsynsbesøg oplyst, at de ikke trives i de fysiske rammer.

Socialtilsynet har ved tidligere såvel som ved seneste tilsynsbesøg haft en skærpet opmærksomhed på tilbuddets fysiske rammer. De fysiske rammer vurderes ikke længere at understøtte målgruppens behov og tilbuddets formål. Socialtilsynet har særligt haft en opmærksomhed på, at der ikke er egentlige opholdsrum tilgængelige for de unge, da disse lokaler ofte anvendes til mødeaktiviteter, der er de unge uvedkommende. De unges fælles køkken og opholdsrum benyttes også i forbindelse med afholdelse af cafe for andre unge med indskrivning i Ungehuset, hvilket socialtilsynet ikke vurderer tilgodeser de unges behov.

Socialtilsynet har på denne baggrund den 12. juni 2023 afholdt dialogmøde med tilbuddets ledelse og driftsherre, hvor fokus har været på de fysiske rammers udfordringer, herunder tilbuddets:

- Fælleskøkken, der fremstår uden udluftning og dagslys.

- Fællesarealer, der anvendes til mødeaktiviteter samt deles med andre udefrakommende unge.
- Manglende internet til de unge, hvilket bidrager til en forringelse af de unges livsførelse både socialt men også i forhold til uddannelse.
- Værelsernes størrelse, der udfordrer de unge i forhold til at have gæster på besøg og samtidig besværliggør lektielæsning, der må foretages i den unges seng, idet der ikke er plads til et skrivebord. Dertil kommer udfordringer i forhold til temperatur, idet der ikke er mulighed for tilstrækkelig udluftning.

Socialtilsynet er enige med ledelse og driftsherre om, at det ikke er muligt på kort sigt at ændre værelsernes størrelse. På baggrund af ovenstående fokusområder har socialtilsynet aftalt med ledelse og driftsherre, at de inden 17. juli 2023 fremsender tids- og handleplan med løsninger, som driftsherre agter at sætte i værk i forhold til udbedring af de øvrige mangler.

Tids- og handplan er fremsendt til socialtilsynet den 11. juli 2023.

Tilsynsrapporten kan ses i sin helhed i bilag 1.

Ledelsens bemærkning til tilsynsrapporten

Ledelsen udtrykker stor tilfredshed med og stolthed over Ungehusets faglige niveau. Dertil udtrykker ledelsen bekymring over de bygningsmæssige udfordringer i Ungehuset, men ser positivt på udsigten til, at der pågår en proces om udvidede fysiske rammer til Ungehuset.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Endelig tilsynsrapport Ungehuset 2023

Punkt 13: Orientering om uanmeldt tilsyn i Dagtilbud i 2023

23/14283

Politisk sagsgang

Børne-skoleudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Hvert andet år orienteres kommunalbestyrelsen om afviklede uanmeldte tilsyn i Dagtilbud.

I denne runde af uanmeldte tilsyn har der, gennem observationer og samtaler med børnene, været fokus på legens og børneperspektivernes betingelser. Samtlige 5 uanmeldte tilsyn er gennemført uden anmærkninger.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Der føres uanmeldt tilsyn i Dagtilbud mindst hvert andet år, og det overordnede formål er at få indblik i dagtilbuddets praksis uden forudgående forberedelse og at sikre, at dagtilbuddet lever op til lovgivningen. Der har været uanmeldte tilsyn i både kommunale og private dagtilbud.

Det uanmeldte tilsyn foretages af tilsynskonsulenten fra Center for Børn og Familie. Ligesom ved det anmeldte tilsynsbesøg, foretager tilsynskonsulenten observationer af det pædagogiske læringsmiljø med udgangspunkt PLV'en (Pædagogisk læringsmiljø vurdering), samt henvender sig med spørgsmål til børnegrupper for at få børnenes perspektiver på trivsel og læringsmiljø repræsenteret.

Efter det uanmeldte tilsyn udarbejder tilsynskonsulenten et kortfattet tilsynsnotat, som offentliggøres og fungerer som tillæg til de enkelte dagtilbuds tilsynsrapporter, som kan tilgås på [Bornholms Regionskommunes hjemmeside](#).

Tilsynsnotater kan ses i bilag.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Uanmeldt tilsyn 2023 - Bien

Uanmeldt tilsyn 2023 - Nexø Børnehus

Uanmeldt tilsyn 2023 - Nyker børnehus

Uanmeldt tilsyn 2023 - Vores Børnehave

Uanmeldt tilsyn 2023 - Østermarie Børnehus

Punkt 14: Orientering om status på weekendaflastning i Børne og Familiehuset

22/1972

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres.

Resumé

I august 2022 igangsatte Center for Børn og Familie et midlertidigt tilbud med weekendaflastning i Børne- og Familiehuset. Tilbuddet blev etableret for en etårig periode, med en forventning om, at et eventuelt alternativ skulle etableres i led med en organisationsudvikling i centret. Center for Børn og Familie orienterer hermed om afvikling af tilbuddet.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Løftet til beslutningspunkt.

Børne- og Skoleudvalget oversender punktet til budget 2024.

Sagsfremstilling

Som følge af politisk godkendelse i henholdsvis Børne- og Skoleudvalget den 8. februar 2022, Økonomi- og Klimaudvalget den 16. februar 2022 og Kommunalbestyrelsen den 24. februar 2022, igangsatte Center for Børn og Familie en prøvehandling med weekendaflastning i Børne- og Familiehuset i august 2022 for en etårig periode.

Center for Børn og Familie ønskede på daværende tidspunkt at etablere aflastningen i en midlertidig periode, på baggrund af den på daværende aktuelle og akutte situation med venteliste til aflastning, og de manglende muligheder for at tilbyde plads i aflastningsplejefamilier.

Status og effekt af weekendaflastningen

Tilbuddet var succesfuldt, idet det havde ønsket virkning, da det gav mulighed for at tilbyde børn og familier, som stod på venteliste til en aflastningsplads i en plejefamilie et alternativt tilbud. Den daværende problematik synes dog at være vedvarende, og efterspørgslen på aflastning er større end kapaciteten.

Tilbuddets fremtid

Som beskrevet i det [originale dagsordenspunkt](#), forventede Center for Børn og Familie, at tilbuddet med weekendaflastning skulle indgå i arbejdet med den organisationsudvikling, som var en del af Børneområdet i Balance, Børneområdet i balance er senere blevet til Genopretningsplan 2023-2025, og her er samtlige intensive forebyggende indsatser er endnu ikke etableret.

Tilbuddet blev etableret med midler overført fra bevilling 11 Dagtilbud, og idet der ikke midler til at køre tilbuddet videre, vil tilbuddet blive afviklet, og børn og familier tilbydes alternativ indsats i tråd med en konkret individuel vurdering af det aktuelle behov.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 15: Orientering om status på genopretningsplan i Center for Børn og Familie

23/9720

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres.

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres.

Resumé

Genopretningsplanen for Center for Børn og Familie blev behandlet i Børne- og Skoleudvalget og godkendt af Økonomi- og Klimaudvalget henholdsvis den 2. og 10. maj 2023. Som del af genopretningsplanen skal der aflægges status til Børne- og Skoleudvalget 4 gange årligt. Der forventes at være en negativ balance på den forventede effekt af tiltag i 2023.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I 2023 blev budgettet til Børn og Familie (bevilling 12) løftet med 30,5 mio. kr. som følge af vurderingerne af området op til budgetforhandlingerne i august 2022. Regnskabsafslutningen for 2022 viste et større merforbrug end forventet, og dermed et underskud på 40,4 mio. kr. på bevilling 12 Børn og Familie før overførsler.

På baggrund af den øgede budgetoverskridelse i 2022 blev der udarbejdet en prognose for forbruget på bevilling 12 Børn og familie i 2023. Denne viste et forventet årligt merforbrug på 23,9 millioner kroner.

Henholdsvis den 2. og 10. maj behandlede Børne- og Skoleudvalget og Økonomiudvalget indhold og tiltag i en 3-årig genopretningsplan for Center for Børn og Familie.

Genopretningsplanens tiltag blev tilrettelagt med fokus på at nedbringe risikoen for at flere børn og unges mistrivsel øges, og derfor på sigt ville medføre øgede udgifter for centret.

Ved budgetopfølgning i april 2023 viste merforbruget sig at være større. Som følge af politisk godkendelse er der således tilført 11,4 mio. kr. til Børn og Families budget i indeværende år som tillægsbevilling.

Som del af genopretningsplanen skal der aflægges status på effekt af tiltag til Børne- og Skoleudvalget fire gange årligt.

Status

Herunder følger liste over tiltagene i genopretningsplanen, samt et overblik over den nødvendige effekt af tiltaget i 2023 samt en status på tiltagets effekt i 2023 pr. 10. august 2023.

Tiltag til genopretning af budgetbalance på bevilling 12 Opgjort i 1.000 kr.*	Effekt af tiltag	
	Mål for 2023	Status 2023
Hjemtagelse: Forældrekompetenceundersøgelser	-88	-88

Tiltaget virker. Dog betyder stigende efterspørgsel på FKU'er, at man ikke vil kunne nedbringe antallet af FKU'er købt ved ekstern leverandør. Derfor er der samlet set stigende udgifter til ekstern leverandør.

Hjemtagelse: Familiebehandleropgaver

Der tages forbehold for manglende dokumentation for iværksatte indsatser i fagsystem. -805 -300

Det forventes at potentialet i 2024 er realistisk

Omorganisering: Intensive forebyggende foranstaltninger

Der er endnu ikke investeret i årsværk – Der er overvejende melding om, at det lykkes at bremse op og at arbejde med ændret mindset. Fremover vil dette tal skulle ses i sammenhæng med måltal for udgiftsniveau og samlet antal anbringelser. -2.703

Det forventes at potentialet i 2024 er realistisk

Kvalificeret ansættelsesstop (5 ansættelser)

Målet kan ikke nås (heller ikke i 2024). Det vurderes, om der er behov for at beskrive et nyt tiltag til politisk godkendelse. -688

Karens ved nyansættelser (10 ansættelser per år, 2 måneder) -450 -627

Personalereduktion på tværs af administration og forebyggelse (4 stillinger) -550 -803

Reducere Det tværgående støttekorps 10%

Der forventes fuld effekt i 2024, såfremt der ikke foretages nyansættelser. -300 -100

Rekruttering af 3 unge til Modning af indsatser for unge -1.430 -2.400

Afvikling af Børn og Families brug af Klub Stjernen -250 -250

Implementering af Ankestyrelsens praksis (færre udgifter til tabt arbejdsfortjeneste)

Det vurderes, at tiltagets potentiale er overvurderet – idet der har været forvirring omkring brutto- og nettobeløb. En realistisk målsætning vurderes derfor til det halve beløb. -500 -250

Reducere udgifter til vikarer fuldt ud

Dette er et forsigtigt bud på, hvor langt der kan nås i 2023. Dette skyldes i høj grad uvisheden omkring betingelserne for vip af ungesager, og den deraf følgende betydning for normering af sagsbehandlere i afdelingen. -1.600 0

Familiepleje fastholdelse af 2022-udgiftsniveau -300 -300

Ansættelse af flere (almene) plejefamilier lokalt (3 stk.) (inkl. almen skole)

Det bemærkes, at der ikke vil være en reel besparelse ved at benytte disse plejefamilier, med mindre der er tale om en flytning af en allerede iværksat anbringelse udenøs. -196

Udvidelse Fælles forandring (2024) 0 0

Effekt af tiltag**-9.859   -5.118**

*Effekt af tiltagene i genopretningsplanen i 2023 skal ses i sammenhæng med bedste bud på effekten i 2024, sammenholdt med den administrative budgetopfølgning, som pågår.

Som det fremgår af ovenstående skema, forventes der ikke at være fuld effekt af tiltagene i genopretningsplanen i 2023. Der vil således være en negativ balance på den forventede effekt af tiltag i 2023 på 4,7 mio. kr.

Som resultat heraf, centrerer der ekstra ressourcer omkring effektivering af tiltag og øvrige opgaver i genopretningsplanen. Dette udmønter sig i systematisk deltagelse af Budgetchef og Udviklingskonsulent fra RIS i alle møder og behandling af punkter med berøring til genopretningsarbejdet og beslutninger, for at sikre varetagelse af direktionens og den samlede organisations interesser.

Der vil pågå et arbejde med at kvalificere tiltag i genopretningsplanen yderligere, og eventuelt udarbejde nye tiltag for at opfylde rammen for forventet potentiale. Eventuelt nye tiltag vil blive sendt til politisk behandling.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 16: Orientering om status på Bright Green Island - i børnehøjde

20/10147

Politisk sagsgang

Børne og Skoleudvalget orienteres

Resumé

Som led i at styrke og synliggøre arbejdet med Grøn Dannelse i dagtilbud og skoler ønskede Børne – og Skoleudvalget i 2020 en kortlægning af, hvordan skoler og dagtilbud arbejder med Grøn Dannelse. Rapporten ”Kortlægning og statusrapport, Grøn dannelse – Bright Green Island 2021” udkom i foråret 2021. I 2023 er en status på det grønne arbejdet opdateret gennem en ny statusrapport: ”Grøn Dannelse – Bright Green Island i Børnehøjde 2023”. Undersøgelsen er i første omgang gennemført på skolerne, senere planlægges der med en opdatering på dagtilbudsområdet. Rapporten ”Grøn Dannelse – Bright green Island i børnehøjde 2023” vedhæftes som bilag til orientering og er udarbejdet af Skoletjenesten Bornholm/Center for Skole.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller:

- sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I 2021 udkom den første ”Kortlægning og statusrapport på den Grønne Dannelse – Bright Green Island i Børnehøjde”. Børne- og Skoleudvalget ønskede en kortlægning af, hvordan folkeskoler og dagtilbud arbejdede med Grøn Dannelse. Ønsket var at få forankret arbejdet i de enkelte folkeskoler og institutioner på en meningsgivende måde. Rapportens resultat viste, at den Grønne Dannelse var synlig på en del skoler og at processen var i gang.

Opdateringen i 2023 viser at skolerne har fokus på den Grønne Dannelse. De fleste folkeskoler j.f. Paradisbakkeskolen, Svartingedal Skole, Hans Rømer Skolen, Kongeskærskolen og Åvangsskolen er ”Grønne skoler” med ”Grønt Flag”. Ungdomsskolen, Søndermarksskolen og Heldagsskolen er i proces og som den eneste privatskole er Rønne Privatskole ”Grøn skole” med ”Grønt flag”. Alle skoler, private som kommunale, har partnerskabsaftale med BOFA om affaldssortering på skolen.

Eleverne inddrages gennem skolens grønne undervisnings- og udeskoleaktiviteter. Skolerne har Grønne Råd, og der er arbejdet professionelt med det grønne undervisningsområde i perioden 2021 – 23. Det kommer de mange børn og unge til gode både fagligt, trivsels- og sundhedsmæssigt.

Siden 2022 er der opbygget et lærernetværk gennem CFU om Grøn Dannelse, hvor ideer og tanker bringes i spil til brug på tværs af skoler og elevernes alderstrin.

Skoletjenesten Bornholm har p.t gennemført 2 grønne konferencer (2022 og 2023), som understøtter dialogen om forsat fastholdelse af den fælles bevidsthed om bæredygtig pædagogik og undervisning samt udviklereudvikling af metoder og aktiviteter.

Statusrapporten fra 2023 beskriver skolernes konkrete grønne tiltag. Rapporten er bilagt, den er udarbejdet af Skoletjenesten Bornholm/Center for Skole.

Kommunens arbejde med Grøn Dannelse

I de senere år har kommunen arbejdet med Grøn Dannelse på et strategisk plan og i dag indgår indsatsen i flere af kommunen politikker og strategier.

Overordnet er der sat rammer for det grønne arbejde gennem:

1. Børne- og ungepolitikken samt strategien for Fælles Folkeskole Bornholm

Den Grønne Dannelse er en del af Børne- og Ungepolitikken og er synliggjort i strategien for Fælles Folkeskole Bornholm #5 for 2023-2026.

”-alle børn skal i skolen gennemgå en Grøn Dannelse og lære, at deres bidrag er vigtige for den bæredygtige udvikling, vores samfund og naturen”

2. Center for skole – Grøn Dannelse for en god skoleudvikling.

I 2022 udkom Center for Skole med et ledelsesværktøj ”10 veje til god skoleudvikling”

”-Grøn Dannelse, vej 7, indbefatter at medansvarfølelse, naturforståelse, bæredygtighed og klimabevidsthed er en integreret del af læringsforløb i skolen”

3. Naturpolitik og Grøn Dannelse

Naturpolitikken fra 2022 rammesættes af følgende mål: Vi er fælles om naturen – Mere plads til naturen – Vi handler bæredygtigt – Mere viden om naturen.

Grøn dannelse er en del af Naturpolitikken. Rent praktisk betyder det at der lægges op til at dagtilbud og skoler bliver en del af Friluftsrådet mærkningsordning for grønne skoler og grønne institutioner.

”-det grønne dannelsesbegreb bliver i fremtiden en vigtig parameter for et godt liv for børn og unge på Bornholm”.

Opmærksomhedspunktet for den Grønne Dannelse fastholdes fordi:

De børn der startede i 0. klasse i 2021 går ud af 9. klasse i 2032, hvor Bornholm skal være CO2 neutral. Verdenen ser helt anderledes ud.

Lad os blive klar til at kunne uddanne de unge, til det de skal møde.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

Grøn Dannelse Bright Green Island i børnehøjde 2023

Punkt 17: Orientering om pilotprojekt på Søndermarksskolen for elever med skolevægning

23/12576

Politisk sagsgang

Børne- og skoleudvalget orienteres

Resumé

På Børne- og Skoleudvalgets møde d. 6. juni 2023 [punkt 15](#) blev udvalget orienteret om en omorganisering, der er pågået i skolevæsnet de sidste år. Med denne sag orienteres udvalget om et nyt pilotprojekt på Søndermarksskolen for elever med skolevægning.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- a) sagen til orientering.
- b) sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Pilotprojekt Ny start

I skoleåret 2023-2024 er i Center for Skole tildelt midler til etablering af et nyt pilotprojekt på Søndermarksskolen omkring øget skoletilvær for børn med skolevægning: Ny Start på Søndermarksskolen.

Pilotprojekt Ny starts formål er at hjælpe de børn og unge, der har et bekymrende skolefravær og nedbringe fraværets omfang på skolen og i kommunen.

Målet er (næsten) fuld deltagelse på eget skema i et passende læringsmiljø og at minimum 60% af eleverne vender tilbage til deres klasse og er deltagende.

Pilotprojektet rummer 8-10 børn og unge fra 5.-9.klasse, som er i risiko for at udvikle – eller som allerede har udviklet – skolevægning. Da der ikke er tale om et specialtilbud er det skolelederen, som kan tilbyde eleven en plads i projektet, og deltagelse kan ske efter indgået aftale med forældrene, hvis eleven:

- Har haft fuldt fravær i to uger eller har haft fravær på mere end 40% i mere end fire uger.
- Gennem længere tid har drypvist ulovligt fravær og er i risiko for at opfylde ovenstående i løbet af den nærmeste fremtid.

Tre skolepædagoger er tilknyttet skoletilbuddet som de primære voksne og hver elev har en individuel handleplan.

Skoletilbuddets tilblivelse sker blandt andet i et tæt samarbejde og sparring med Heldagsskolen, som selv har hentet inspiration og sparring fra Søstjernes skolen i København.

Erfaringer bringes videre

Erfaringer i dette pilotprojekt vil blive fulgt af Administration og rådgivning og vil inddrages i Advisory Boards læring og arbejde med en handleplan for øget skoletilvær, mindre skolefravær og skolevægning.

Økonomiske konsekvenser

Center for Skole finansierer pilotprojekt Ny start på Søndermarksskolen med 360.000kr. fra konto til særlige personale- og elevforhold.

Bilag

Bilag 1 - beskrivelse af pilotprojekt Ny start

Punkt 18: Orientering om fordeling af midler til Åben Skole og inklusion i skoleåret 2023/2024

23/13537

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Resumé

Puljen til Åben Skole og inklusion i folkeskolen blev den 21. juni 2023 fordelt for skoleåret 2023/2024. Børne- og Skoleudvalget orienteres hermed om fordelingen af midler i overensstemmelse med den oprindelige bevilling.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Center for Skole, Administration og rådgivning har nedsat et administrativt fordelingsudvalg, bestående af ledelsesrepræsentanter fra alle skoler samt koordinator for Åben Skole og en konsulent. Udvalget har ud fra en lang række ansøgninger fra skolerne udvalgt en række projekter, som kan gennemføres i det kommende skoleår 2023/2024.

Børne- og Skoleudvalget skal ifølge bevillingen orienteres én gang årligt om, hvordan midlerne er blevet fordelt. Fordelingen fremgår af nedenstående skemaer:

Inklusion (250.000)		Bevilget beløb
Hans Rømer Skolen		
Hans Rømer Skolen	Matematikvanskeligheder - dyskalkuli	12.500
Hans Rømer Skolen	Mindfulness	11.567
Hans Rømer Skolen	Motorik for bedre trivsel	7.308
Hans Rømer Skolen	Escaperoom 7.-9. klasse	45.000
I alt		76.375
Heldagsskolen		
Heldagsskolen	Den inkluderende produktion	19.000
Heldagsskolen	Fællesskab og udvikling gennem klang og vibration	29.000
I alt		48.000

Kongeskærskolen

Kongeskærskolen	Brandkadet 7.A	6.000
I alt		6.000

Svartingedal Skole

Svartingedal Skole	Dans 2023-2024	15.000
Svartingedal Skole	Sund plantebaseret kost og trivsel i 4. klasse	6.780
Svartingedal Skole	Mit Bornholm	13.499
I alt		35.279

Søndermarksskolen

Søndermarksskolen	Tur til Christiansø for kommende 5. årgang	6.500
I alt		6.500

Ungdomsskolen

Ungdomsskolen	Oplæg vedr. læsevanskeligheder i relation til matematik	9.000
Ungdomsskolen	Kunstforløb i Ung på vej v/ Anne Sofie Meldgaard	30.000
I alt		39.000

Åvangsskolen

Åvangsskolen	Nye perspektiver på forældresamarbejdet	35.000
I alt		35.000

Samlet, Inklusion

		246.154
--	--	----------------

Til rådighed		3.846
--------------	--	-------

Åben skole (200.000)**Bevilget beløb****Hans Rømer Skolen**

Hans Rømer Skolen	Busture Naturvidenskabsfestival	30.000
Hans Rømer Skolen	Rovfulglecenteret	20.000

Hans Rømer Skolen	Skolehold - en del af et fællesskab	9.080
Hans Rømer Skolen	Tidsrejsen 6. B+7. B	8.500
I alt		67.580

Heldagsskolen

Heldagsskolen	Indre landskaber	20.000
Heldagsskolen	Dessert - madkulturhuset	20.000
I alt		40.000

Paradisbakkeskolen

Paradisbakkeskolen	Akvaponisk have	15.846
I alt		15.846

Svartingedal Skole

Svartingedal Skole	Dyrehold	40.000
I alt		40.000

Søndermarksskolen

Søndermarksskolen	Etablering af højbede	8.375
I alt		8.375

Åvangsskolen

Åvangsskolen	Udeliv og madlavning	26.045
I alt		26.045

Samlet, Åben skole 203.846

Til rådighed -3.846

Økonomiske konsekvenser

Puljen til Åben Skole og inklusion i folkeskolen er berammet til 450.000 kr.

250.000 kr. kan tilføres inklusionsprojekter og 200.000 kr. går til aktiviteter indenfor Åben Skole, som understøtter elevernes mulighed for at indgå i særlige undervisningsforløb på eksterne læringsmiljøer, Kulturskolen, idræt m.fl.

Skolelederne ønskede et mindre beløb overført til Åben Skole-projekter for at kunne iværksætte flest mulige af de ønskede projekter på tværs af skolerne.

Punkt 19: Orientering om evaluering af projekt "Ud i det grønne rum"

23/7864

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres
Børne- og Skoleudvalget orienteres
Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres
Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Resumé

Med tilskud fra Friluftsrådet har kommunen gennemført et 3-årigt samarbejdsprojekt med NaturBornholm ved navn "Ud i det grønne rum". Projektet havde til formål at afprøve, hvordan naturoplevelser i højere grad kan inddrages i kommunens sundhedsfremmende, forebyggende og rehabiliterende indsatser. Projektet er nu afsluttet, og udvalget orienteres om projektets resultater.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I de senere år er flere kommuner begyndt at arbejde med naturen som ramme for sundhedsfremmende indsatser. Det sker på baggrund af en videnskabelig dokumentation for, at naturen stimulerer den fysiske, psykiske og sociale sundhed.

I perioden 2020-2022 indgik Bornholms Regionskommune et 3-årigt samarbejde med NaturBornholm om et projekt ved navn "Ud i det grønne rum". Projektets mål var at bidrage til, at flere af kommunens centre ville blive inspireret til at bruge naturformidling som løftestang til at styrke livskvalitet, trivsel og mental sundhed i borgerrettede forløb.

NaturBornholm bistod med naturfaglig ekspertise i form af en naturvejleder, der fik til opgave dels at gennemføre naturforløb med op til seks forskellige målgrupper og dels stå for kompetenceudviklingen af fagpersonalet, så de fik "redskaber" til selv at forestå friluft aktiviteter med deres borgere fremadrettet.

Projektet startede med et pilotprojekt i 2019 via kommunens kulturaftale. Det fortsatte som et 3-årigt projekt for perioden 1. januar 2020 – 31. december 2022 finansieret af Center for Sundhed og Forebyggelse og NaturBornholm med støtte fra Friluftsrådet. Projektet er udviklet i et samarbejde mellem NaturBornholm, Center for Sundhed og Forebyggelse, Center for Skole og Center for Natur, Miljø og Fritid.

Projektet er afsluttet, og der er nu udarbejdet en evalueringsrapport, der er bilagt. Udvalget orienteres nu om erfaringerne fra projektet, som opsummeres i det følgende.

Resultater og erfaringer

Evalueringen omfatter erfaringerne fra pilotprojektet i 2019 og det treårige projekt støttet af Friluftsrådet. Den er baseret på tilbagemeldinger fra deltagende borgere, fagpersonale og naturvejleder. Indledningsvist skal det dog bemærkes, at projektet har været udfordret af udbruddet af COVID19 i 2020/2021. Flere naturforløb måtte stoppe på grund af nedlukninger, og projektets aktiviteter måtte løbende justeres og tilpasses de aktuelle omstændigheder.

14 naturforløb på otte institutioner

Projektet havde fokus på at gennemføre flere kortvarige naturforløb på en række kommunale institutioner, der hver især arbejder med forskellige borgergrupper. Tanken var at igangsætte en bevægelse på tværs af kommunens afdelinger, hvor naturvejlederen inspirerede institutionerne til at bruge naturens muligheder for at styrke borgernes livskvalitet og sundhed.

Der blev gennemført i alt 14 naturforløb i et samarbejde med otte kommunale institutioner, der til dagligt arbejder med hhv. psykisk sårbare, børn og unge, ældre og patienter under genoptræning. På hvert forløb deltog ca. 5-7 personer, som mødtes med en naturvejleder én gang om ugen i 2-3 timer over en periode på ca. 4-6 måneder. Der blev samlet set gennemført 161 arrangementer fordelt på de 14 gruppeforløb.

<i>Målgruppe</i>	<i>Deltagende institutioner</i>	<i>Antal gruppeforløb</i>
Psykisk sårbare	Midtpunktet, Center for Psykiatri og Handicap	2
Børn og Unge	Åvangsskolen, Center for Skole og Det Gule Team	6
Ældre borgere	Dagcentrene: Sønderbo og Nørremøllecentret Plejecentrene: Klippebo og Snorrebakken	4
Patienter via genoptræning	Kommunikationscenter Bornholm, Center for Psykiatri og Handicap	2

Indholdet i naturforløbene skulle bidrage til at forbedre mulighederne for et aktivt friluftsliv og naturoplevelser. Det kunne f.eks. være at lave bålmad, finde urter og fiske. Samtidig var der fokus på aktiviteter, der gav borgerne mulighed for at socialisere på nye måder, afprøve forskellige bevægelsesformer i det fri og lære nye lokale naturområder at kende.

Borgerne blev udpeget af fagpersonalet, der også tilrettelagde forløbene i samarbejde med naturvejlederen, og de deltog aktivt i forløbets aktiviteter sammen med borgerne. Undervejs blev medarbejderne introduceret til forskellige friluftaktiviteter, som de kunne arbejde videre med sammen med borgerne efter endt projektperiode.

Naturen styrker sociale relationer og oplevelsen af meningen i livet

De samlede erfaringer tyder på, at naturen kan være en effektiv brik i kommunens sundhedsfremmende og rehabiliterende indsatser. Flere positive effekter så som øget livsglæde, restitution og styrkede sociale relationer er blevet konstateret i tilbagemeldingerne fra borgere, fagpersonale og naturvejleder.

Nedenfor fremgår evalueringsrapportens væsentligste pointer fordelt på målgruppe. Der tages udgangspunkt i, hvad deltagelsen i et "Ud i det grønne rum"- forløb har betydet for de deltagende borgere og fagpersonale.

	Betydning for borgerne	Betydning for personalet
Psykisk sårbare <i>Deltagere: Borgere tilknyttet Midtpunktet</i>	Deltagerne fik øget naturforståelse. De blev i bedre humør efter en gåtur i naturen, og der blev talt meget om roen og det meditative i at sidde omkring et bål.	Personalet har fået mere faglig viden og ekspertise om det at bruge naturen på andre måder end tidligere.
Børn og Unge <i>Deltagere: Elever i mistrivsel og utilpassede elever</i>	Der blev registreret et klart øget sammenhold og trivsel hos de elever, der deltog.	Lærere og skoleledelse på Åvangsskolen udtrykte glæde ved at have deltaget i projektet Socialpædagogerne fra Det Gule

Tavleundervisning blev bragt udenfor og gjorde muligt for flere elever at engagere sig. Elever, der normalt ikke deltog aktivt i undervisning, blev fyrt og flamme ude i det fri.

Naturen blev en trykramme for særlig en gruppe elever, som gennemgik en væsentlig personlig og social udvikling undervejs i forløbet.

Naturen, fællesskab omkring et bål og levende dyr satte gang i borgernes sanser og minder. Borgere, der ellers var af få ord, åbnede sig mere op og deltog aktivt i samtaler.

Deltagerne udviste generelt stor livsglæde. Også borgere med demens var mere fokuserede og stillede spørgsmål. Deres oplevelse i nuet havde stor værdi for dem.

Deltagerne fortalte, at undervisningen i naturen bidrog til betydningsfulde samtaler, en let og legende stemning, hvor det var muligt at være sig selv. De oplevede langt mere overskud efter forløbene, end hvis undervisningen havde foregået indenfor.

Naturen dannede et trygt rum for deltagerne, hvor det var muligt at dele erfaringer, frustrationer og tanker om deres nye livssituation.

Team fortalte, at naturen var et frirum, som gjorde det nemmere for dem at udføre deres socialfaglige arbejde, fordi de kunne tale mere naturligt med de unge. Forløbet har resulteret i en stærkere relation mellem socialpædagogerne og de unge.

Personalet fik kendskab til flere natursteder egnede til besøg. De fik ideer til og mere mod på at inddrage naturen i borgernes dagligdag. En medarbejder fortalte, at det havde været en større glæde at gå på arbejde, fordi borgerne havde vist så meget livsglæde under forløbet. Naturforløbet havde været en gave for beboere og personale. Det havde styrket relationen mellem personale og borgerne.

Personalet var glade for forløbet og fandt det spændende at få inspiration til, hvordan naturen kan tænkes ind i deres undervisningsforløb. Projektet viste, at det var muligt at flytte kommunikationscentrets forløb ud i naturen og samtidig opnå samme faglige effekt.

Ældre borgere

Deltagere: Ældre borgere, hvoraf flere med demens

Patienter via genoptræning

Deltagere: Borgere med hørenedsættelse og senhjernes-kade i genoptræningsforløb. Genoptræningen blev gennemført udenfor fremfor indenfor.

Flere af de deltagende institutioner har efter et forløb fortsat samarbejdet med NaturBornholm om flere naturaktiviteter. Også plejecentre, som ikke har deltaget i projektet, har henvendt sig til NaturBornholm med et ønske om et samarbejde.

Rapporten konkluderer imidlertid, at det krævede en væsentlig indsats fra projektets arbejdsgruppe at opbygge samarbejder med kommunens centre. Det skyldtes dels udbruddet af COVID-19, men også mangel på medarbejderressourcer og overskud i de kommunale institutioner. Det tyder på, at en ledelsesmæssig prioritering er afgørende, hvis det er ønsket at anvende naturaktiviteter i sundhedsfremmende og rehabiliterende indsatser fremover.

Næste skridt

Projektet skriver sig ind i kommunens generelle indsats om Grøn Dannelse, der indgår i flere af kommunens politikker og strategier (på f.eks. børne- og ungeområdet, kultur- og fritidsområdet og naturområdet.)

Som del af denne indsats afholdes årligt en konference om bæredygtig pædagogik og undervisning for bornholmske lærere og pædagoger. Næste konference forventes afholdt i januar 2024 og vil sætte fokus på naturens sundsfremmende potentialer. Konferencen vil fungere som en ramme for opfølgning på de initiativer, som projektet ”Ud i det grønne rum” igangsatte i forhold til børn og unge.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Evalueringsrapport: Ud i det grønne rum

Punkt 20: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Der blev orienteret om

- Evaluering af specialområdet.
- Zille Thilde Vangsaa har afbud til næste møde, Kirstine van Sabben deltager i hendes sted.
- Samarbejde med Red Barnet.

Punkt 21: Sager til høring

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget beslutter.

Resumé

Sag 5 sendes til høring i skolebestyrelserne.
Sag 17 sendes til orientering i handicaprådet.

Indstilling

-

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 29-08-2023

Sag 5 sendes til høring i skolebestyrelserne.
Sag 17 sendes til orientering i Handicaprådet.